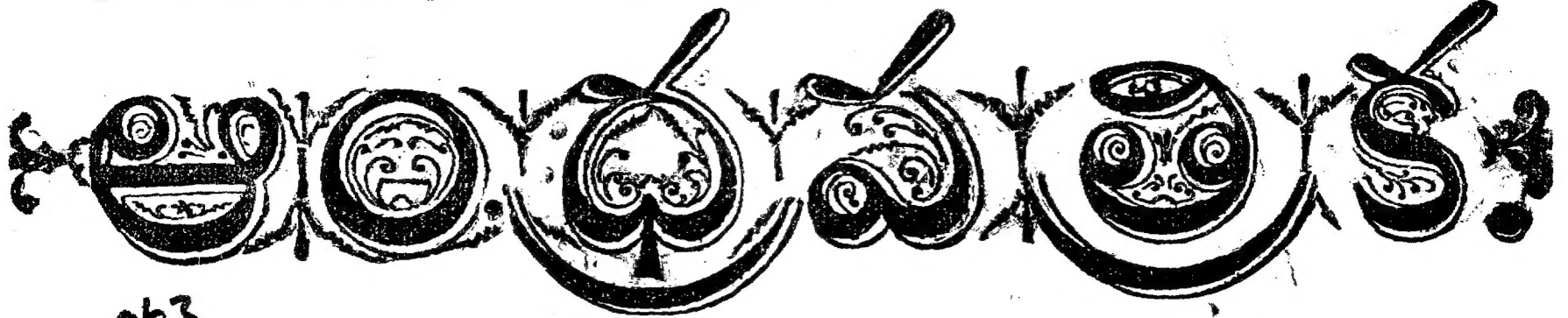

Register No. M. 1118,

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310963

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 11-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. 137
సంచిక ౧౩౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష పీఠి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
చర్మపు నొప్పుల జారజోలును, పోట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
ఎగును లగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఏహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

జక్క-గడబ్బితో చహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు లేక. బొంబాయి.

మంచితరుణము!

చాలాతాభము

త్వరపడుడు!!

చాలాతగ్గించినధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా పర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లయొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రపయోగపర్చుచు,
వాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్తమై
ప్రస్తుతపు మామిల్లపైను లిప్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీ
నులుకున్నా, (పట్టు,పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్యున్నా 100 డజన్లు ఒకేతూరి ఖరీదు
జేసేవారికి వేరేటరమ్మున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు వ్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తంజివిలాసము:

బనీన్సు, బెజవాడ. మానేజరు:- ఆంధ్రవౌజీరీమిల్సు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

నమ్మకము

కల్తీలేదు

మోసములేదు

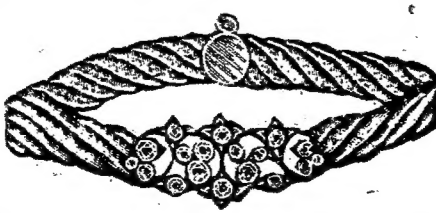
యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతిగొ

లుసులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక ఘండరమైన మాదిరిలో ఈ గొలుసులు 2½ సవరము ఎత్తు మొ
దలుగా 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం వజ్రారి రు 5 మొదలు రు 15 ల వరకు గలదు.
మోపుకు పువ్వరాగ కమలములు, పట్టె కెంపులు, సీమకమలములు అమర్చిన ప్రశ్నేకముగా సాము చెల్లించవలసి
యిందును. సవరము బంగారపు, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1-కి ధర రు 1

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఉన్నాదసహస్రము

వెట్టికివేయివిధములు.

లోకానుభవమును దెలుపు వేయివిధములు

విద్యార్థులు, పుస్తకవర్తకులు, గ్రంథాలయమువారు,
పతకాలయములవారు, వారు వీరనశీల యెలవారును చెప్పించు
కొనబడిన గ్రంథము. వెల పోస్టుకర్చులతో గూడ రు. 0.12.6

క్రొత్తపల్లి సూర్యరావు,

39 హరిమూలోడ్డు, పురుషేట, చెన్నపురము.

వెల పీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0 4-0

ఈమూసెల రిలకురాచిన పేలు తీసి వేయించును. చర్మ
మునుకొనెడుకులకు హాని యుండక కెండుకణ పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ఇంపీరియల్ సినిమా హౌస్, తిరువళ్ళీకేళి

6-9-24 తేది 9 నివారమునుండి 12-9-24 తేది శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 తేది, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు.

మత్స్యేంద్ర (1565)

కాష్టక్రీడకు శీలియల్, ఎడ్మిస్ట్రోల్ కడగటివారం

(953) వెల్లింగుటన్ సినిమా

6-9-24 తేది 9 నివారమునుండి 12-9-24 తేది శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 తేది, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు 8-వ వారము-8 భాగములు. యూనివర్సల్ గార్మియన్ సిరియల్

"ది బీస్టు ఆఫ్ పారడైస్"

క్రూరమైన అడవిపుంగవులు ధీరుడైన బిల్లియం డెస్మాండ్ & ఎలిస్ పెడ్డివిక్ సాహసకృత్యములు చూడతగినవి. న్యూసు, కామిక్ కూడ చూడవలెను.

శ్రీ మైలవరము బాలభారతి సమాజమువారు

బందరు బుట్టయ్యపేట హాలులో

ఈ దినవ నువహరించిన ప్రకారము నాటకములు ప్రదర్శింతురు.

ద్రావది - 13-9-24

స్త్రులు కుళల ముగించే సాయగారు గ్రామస్థులు ముందుగా టిక్కెట్లను జాగ్రత్తచేసికొనగోరెదము.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ముప్పనసామరాజు అందు వీర్రాజు.

వెదాపురము పోస్టు.

విజాపన

నవదేశము

1918 సంవత్సరం

సుందిమేము మనదేశము నపండించుచున్న పట్టుతో మాస్టర్స్ లోనే చదువుట, నేయట, రంగులుచేయట మున్నగు పనులను నివిధరకముల

వస్త్రములపనులరంగులతో విశ్రేణివ్రతమైన జరిసానా అంచులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి విద్యుత్తులను తదితరులను విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన జీవిత అభిలభారత కాంగ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్ణమైనవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంతిభూషణగారు అమృత బహారు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

"... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరెంతర ప్రజలకూడ అన్ని రకములబట్టలన్నూ ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందఁ యో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకదపు వెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. వెదాపురం వర్తకులు ముప్పనసామరాజు వీర్రాజుగార్లు పట్టుకొత్త రీతియందును ధోరతులును వర్ణగుడ్డలు కోటుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. దెంగుకూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి"

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క ఆదేశమును రకములను విభులుగా వ్రాయుటలన దేశము స్వదేశము పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వభివృద్ధి పరచెదరగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపక్షము వందున మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే వాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకరమ మాప్రతి బట్టియందు వుండేమాటేడే మార్కును ఇంచున ప్రచురించితిమి.

ఆటవ గంజాంనుండల సుహాసభ

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

అధ్యక్షోపన్యాసము

కళింగపట్టణము, సెప్టెంబరు 7:—(శ్రీయుత బులుసు సాంఘికమార్గి గారు సుమారు రెండుగంటలకాలము గంభీరోపన్యాసము చేసిరి. అందెట్లు చెప్పిరి.

మహాజనులారా, సోదరీమణులారా, సోదరులారా!

ఈమహాసభకు అధ్యక్షులుగా దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు వచ్చెనరని ఊహ మనకొన్నాము. ఆయన పెద్దలు, నాయకులు. అట్టి వారు ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఒక మార్గమును సూచించియుండియుందురు. కాని వారు రాజనీయులకు మనకంపెనీ కొరత వాటిలైనవి యనుకొందును. ఈమహాసభకు నన్ను అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొన్నందుకు మీకును మీ ఆహ్వాన సంఘమువారికిని నాకృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు అర్పించుచున్నాను.

ఇప్పుడు మనదేశములో ఉన్న పరిస్థితి స్వరాజ్య సంపాదనముని ప్రతిపాదించి తెలియును. స్వరాజ్యమును నిర్వచనము చేయుట కొందరి పెద్దల నెక్కువగా ఆకర్షించుచున్నది. ప్రపంచమున స్వరాజ్య నిర్వచన మవసరము లేకుండ యీ స్వరాజ్య సంరంభములో కార్యమెట్టిది జరుపవలసినదియు మనము కొంచె మాలోచించవలసి యున్నది. మీరు అచ్చటచ్చట నిర్బించి ఆదర్శ వాక్యము ప్రకటనములలో "స్వరాజ్యమే మోక్షసాధన"మనియున్నది. ఈమహాసభవారుదాని నేఉత్కృష్టమైనదిగా భావించి హృదయము చేసికొనినయెడల, మోక్షమునకు సాధనములుగా ఏది పరిగణింపబడినవో ఆలోచించి ముందు విషయమునకు మనము వెళ్లవచ్చును. భగవద్గీతలో శ్రీ కృష్ణభగవానుడు సాంఖ్యమార్గ మొకటియు, కర్మఫలసన్యాస మార్గ మొకటియు తెలిపియుండెను. ఈరెంటిలో నిష్కామకర్మమే నికృష్టమైనదని శ్రీకృష్ణభగవానులు మహాభగవంతులయినను అర్జునునకు బోధించి, ఆతత్త్వమును హృదయముల ప్రజ్వలింపజేసియున్నారు. ఇదియే గాంధీ మహాత్ముడును ప్రబోధముగావించుచున్నాడు. పిందువులైన మనము ఆధ్యాత్మికదృష్టిని వదిలి భౌతికకర్మయందే ఉన్నామని విచారించుట ప్రాచీని. మనదృష్టికి ఆధ్యాత్మికమును భౌతికమును అన్నియు సమానములే. మన నిత్యజీవనము లోనే ధర్మ సూత్రము లన్నియు పరిగణించి రాజకీయమును మతమును అంతయును ఒక్కచోటకే కేంద్రీకరించుట మన ధర్మము. శ్రీ శంకరుల వారు గీతాభాష్యమున కేవలము ఆద్యైత్యమునకే త్రిప్పినప్పుడు "గీతా రహస్యము"లో యీ నిష్కామకర్మమార్గమునకు త్రిప్పినట్లు ఒక కళంకము అపాదించబడుచున్నది. సాంఘిక విప్లవమునకు కారణము చేయుచున్నదికాని శంకరులవారి ధర్మములు మొదలైనవి మన జీవితము ఆధ్యంతరములుకావు. నిద్ర నుండి మేల్కొల్పినట్లు ఎట్లు సంపాదనము చేయవలసినదియు, అముష్మికదృష్టిగల్గినచో మనస్థితిలకు శేషమున కంతకు ఒక నూతన సందేశమును పంపియున్నాడు. ఆయన చెప్పిన దేవునగా, మన మందరము ఆధ్యాత్మిక దృష్టిగల జాతివారము గనుక ఆదృష్టికి భంగములేకుండ, ఉత్కృష్టమార్గమునకు భంగములేకుండ మహాగ్రంథములందు సిద్ధాంతీకరించియున్నారు. కర్మమును ఎప్పుడు చేయుచు ఫలము నపేక్షింపక మోక్షమును జూచునలెను.

ఈ విధముగా అట్టగర్భముమైన మనదృష్టిని కేంద్రీకరించనియెడల మనము స్వాతంత్ర్యమును సొందనేరదు. లోక మాన్యతిలకు ఉద్వేగధన చేయునది ఏమన—ఫలమునపేక్షింపక కర్మము చేయుము. అచిరకాలములోనే మీరు స్వరాజ్యమును సంపాదించుదురు, గమ్యస్థానమును, ముక్తిస్థానమును సొందుదురని, మానవకోటి కళ్యాణమునకు తోడ్పాటు అవుదురని చెప్పి సందేశమును పంపియున్నాడు. ఆ సందేశప్రకారము మీరు చేయుదురని మనవిచేయుచున్నాను. అట్లు చేసినయెడల స్వరాజ్యము అచిరకాలములోనే వచ్చును.

నేనీక భౌతికదృష్టితో చెప్పుచున్నాను. రాజ్యపరిపాలనా పద్ధతి అంతయు విదేశీయులలో లేకుండ ప్రజాపరిపాలన పూర్వముగా జరుగుటయే స్వరాజ్యము. మనయొక్క సాంప్రదాయములనుబట్టియు సహచారములనుబట్టియు మన స్వరాజ్యము మనకుండవలెను. ప్రజాప్రాతినిధ్య స్వరాజ్యమే గమ్యస్థానమని గాంధీగారు చెప్పుచున్నారు. ప్రజాప్రాతినిధ్య స్వరాజ్యమునకే మన శత్రులనన్నిటిని వినియోగించి పనిచేసి సంపాదనము చేయవలెను. అని అభిప్రాయము.

ఒక్కవిషయమును మీరు మరువకూడదని మనవిచేయుచున్నాను. బెల్గాం కాంగ్రెసు జరిగేముందు అనేకవిషయములు జరుగుచున్నవి.

బెల్గాం కాంగ్రెసుకుపూర్వము ఒక ప్రజాభివృద్ధి తయారుచేయుటకు కొన్ని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. డాక్టరు బెసంట్లు గాంధీమహాత్మునితో సంభాషించినప్పుడు ఆసంభాషణలలో కాంగ్రెసు జరిగేముందు ఒక ప్రజాభివృద్ధి తయారుచేసి కాంగ్రెసు ముందు ఆమె పెట్టబోవుచున్నట్లు కన్పించుచున్నది. పార్లమెంటువారా స్వరాజ్యమును బడయవలెనే దృష్టి ఆమె కెప్పుడును గలదు. అట్టిదృష్టి ఎప్పుడును ఉండరాదు. భారతీయుల స్వతంత్రవల్లను ఆత్మీయాధారములను స్వరాజ్యసిద్ధి కాబడెను. కాబట్టి బెల్గాం కాంగ్రెసులో స్వరాజ్య ప్రజాభివృద్ధి నొకదానిని తయారుచేసి మితవాదులను అతినాదులను జాతీయవాదులను జప్తి నోపక్షమువారిని తదితర రాజకీయపక్షముల వారిని ఏకీభవించునట్లు చేసి స్వరాజ్య సంపాదనము చేయవలెనని డాక్టరు బెసంట్లు అట్టిదృష్టితో నున్నట్లయితే మనకు ఆనృప్తి అక్కరలేదు. ఇతరులపై ఆధారపడియుండి యితరుల సహాయములను ఇంగ్లండు సహాయములను స్వరాజ్యమును సంపాదించెద దృష్టి మనకెప్పుడు పనికిరాదు. మనదృష్టి యెప్పుడును మనస్వతంత్రమై నుండవలెను. మనగమ్యస్థానము వలనరాజ్యములతో సహామృగ గణియుండుట కాదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సొందుటయే గమ్యస్థానము (వినుడు-వినుడు) అనగా ప్రపంచములో నితరస్వాతంత్ర్యజాతులతో పాటు సమాన గౌరవమును సొందునట్టి గమ్యస్థానము. అట్టి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము అచిరకాలములో ప్రకటనముచేసి యట్టిపరమధర్మమును విక్రీలీ స్పష్టముగా పెట్టినగాని యీసందేహము లోలో జాతియొప్పుడును తెల్పించుచునే యుండును. అన్ని వాగక జాతులకొరచింపు ఆదర్శమును ఇట్టిస్వాతంత్ర్యగౌరవమున కెవరగిరిక జాతులన్నియును పరితేపించుచుండెడి ఆయుర్మొస్తాదర్శము మనకుండవలయును. అంతకు తీసిపోరాదు. అట్టిస్వాతంత్ర్యమునుదేశసంపత్తరములుగాని ముప్పదిసంవత్సరములుగాని నూరు సంవత్సరములకుగాని ఫలితమును సొందినను నాకేమియు విచారము లేదు. మనదృష్టి యెప్పుడును ప్రపంచములోని యితరస్వాతంత్ర్యజాతులతో సమానమైన గౌరవమును సొందుటయందే నిల్పవలెను. ఇందుకు కళంకముండరాదు. ఇదియే నూతన సంగతిగాదు. మన పెద్దలు నాయకులు హృదయములలో నిదివరకే యెప్పుడును యీ దృష్టియున్నది.

స్వరాజ్యమునగా 1900 సం॥ నుండి గాంధీమహాత్ముడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంతర్గతము, లేక సామ్రాజ్యభ్రష్టులు అను విషయము మన మాలోచించిన నవసరము లేదనియు సామ్రాజ్యభ్రష్టమైనదియు, సామ్రాజ్యంతర్గతమైనదియు నిర్ణయించుట బ్రిటిషువారిదిగాని మనకేమియు నిమిత్తములేదనియు దానిగుర్చి చర్చచేయవలసరము లేదనియు చెప్పుచున్నారు. నాభోట్లకు ఆసీతుకొనుచులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదమే మనహృదయ సీమలను తాండవమాడుచున్నది. కాననోల్లంఘనమును పెట్టుటకే గాంధీమహాత్ముని డిక్షేబురుగా పెట్టియున్నారు. అనగా ఆయనకు నిమియును సహాయ మక్కరలేకుండ మహాభగవంతులను ఆ ఆస్తిలో ప్రవేశించుటకు ఆయన జనులను పంపవలసినప్పుడు మన భాగతమత శత్రులన్నిటిని ఆతని కర్షించియున్నాం. రీచారాచార్య న్యాయులన మనదురదృష్టమువలన మహాత్మా గాంధీ వీయుత్కృష్టధర్మముచే భారతజాతి స్వరాజ్యసంపాదన చేయదలచెనో, దానికి ఆటంకము కలిగెను. శత్రురక్త పాత్రమనవరము లేకుండ, అనవరమైనయెడల మనశీరమును మనశేక్తిని మనరక్తమును ధారపోసి స్వరాజ్యసంపాదన చేయవలచి శాంతి నెలకొల్పిన కాలములో ఆచారోచారావత్యలు వచ్చినందున, ఆ స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నమును మహాత్ము డావుచేయవలసినదనెను. కాంతిధర్మలోపమును ఆతను నెత్తిపైనే వేసికొని జైనుల జైలైనను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గురించి నే నొక్కవిషయమును చెప్పవలయుచున్నాను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని వలసరాజ్యములకుండు గౌరవము హక్కులతో సమానగౌరవమును హక్కులును మనకుండ నేరదు. సామ్రాజ్యములో మనకు స్థాన మున్నయెడల ఆస్థిశీలియా, న్యూజీలాండు దక్షిణాఫ్రికా మొదలగు వలస దేశములతో బాటు సమాన హక్కులు సమగౌరవమును మనకుండవలెను. ఐరోపామహాసంగ్రామమున మంత్రిలాయిడుబార్డిగారు తన యువన్యాసములలో నిండియును ఇతరవలసరాజ్యములలో సమానభాగత్వము లేవలసియున్నదని చెప్పిరి. అంతేగాక చక్రవర్తి ప్రకటనము ను కన్నాబ్ ప్రభువు గారు హిందూదేశమున చదువుచు సమాన

ఇప్రదాక నూతనశకము నచ్చినది. ప్రపంచమందలి జాతులు రక్తపాతమంటే విముఖత్వమును పొందియున్నారు. వైముఖ్యమును పొందియున్నారు. మానవజాతియొక్క కాంతి ధర్మమునకు ఏక లక్ష్యముగా శంఖనాదమును పూరించెను. పాలకులు పాలకులు పీఠాధ్యక్ష భేదములు పోరాటములు వైషమ్యములు సాంఘిక వైముఖ్యము పశుబలిప్రయోగము యుద్ధము లేకుండ సత్యాగ్రహపద్ధతివలన కుమర్చబడవలెను. దేశములో ఎక్కడను గాంధీ సత్యాగ్రహ ఉద్బోధనము మరుచలేదు. ఆకాలీ సత్యాగ్రహము యింకను నడచుచున్నది. ఆఖండ పాకముచేయుటకు బైతోకు ఆకాలీలు పోవుచున్నారు. వైస్యశ్రీక్షణమరచి తమశౌర్యము భుజిశక్తి భారతమాతకు సమర్పించి గాంధీ చెప్పిన సత్యాగ్రహమార్గము నవలంబించి జైయిలోలో యిప్పటికిని సత్యాగ్రహమును సలుపుచుండిరి. వేనలేఖ బలియివ్వబడి క్రిందటిసంవత్సరమున గురుగా బాగునందు జయముగాంచిరి. నాగపురములోగూడ జాతీయపతాకమును సంరక్షించుటకు సత్యాగ్రహమువల్లనే జయము గాంచితిమి. తారకేశ్వరములో మహాంకుతో సత్యాగ్రహమువలననే పోరాటము జరుగుచున్నది. ప్రతి

కోటను 20 మంది చిన్న జట్టులుగ జైలునకు వెళ్లుచున్నారు. ఆస్పత్రికి తానివారమునకై పట్టకంనందు సత్కారము జరుప బడుచున్నది. తిరువాన్కూరు మహారాణి సత్కారముల వదిలి పట్టికిని, అది ఇప్పటికి ఆగునదికాదు. ఆస్పత్రికి నివారణము లేవలెను. అది సత్కారమునకునే జరుగును. ఈ అధికారవర్తనము వారు భారతదేశతత్వ మెఱుంగకుండ, ఈస్వరాజ్య కాంక్షను గుర్తింపకుండ దెంగాలులో దౌర్జన్యప్రకరణము సాగింతురేమో అని వాడు భయపడుచున్నది. లిట్టె ప్రభువు రహితబాధ్యతాపాలనము నిరసన భావములవారి చర్యలను చూడగా, ప్రజలలో ఎక్కువగా గుణపాఠముగా చెప్పబడుచేయుదురేమో అని భయపడుచున్నాను. అట్టిదేదియు రాకుండ భగవంతుడు అనుగ్రహించుగాక. ఇప్పుడు లిట్టె ప్రభువు రాజకీయోద్యమములో నున్న నాయకులు స్త్రీలమాలమున పోలీసు వారిపై సేరము నేయుచున్నారని స్త్రీలనుగురించి చెప్పుచు గొప్ప అపవాదమును కలిగించియున్నారు. ఇతరులు అర్థము తీసికొని ట్టుగా తన వాక్యముల కర్థము కాదని లిట్టె ప్రభువు వాక్యముగా సమర్థింప బోయెనుగాని తనూ పణ చెప్పుకో నట్లయితే దేశములో గొప్ప అందోళన జరుగును. గొప్ప ద్వేషము పుట్టును. ఇది ఒక ప్రభువు మీదకాక ఉద్యోగస్థులమీద పూనుటకు బంగాళీ యువకులు ప్రోత్సహింపబడవచ్చునని, రాంతియుతముగ నుండనేరదని భయపడుచున్నారు. లిట్టె ప్రభువు సర్వర్థముడై దేశమాతను తనూపణను కోరుగాక.

తర్వాత, ఒక్కవిషయము చెప్పి ముగించుచున్నాను. అనేక సంగతులగుర్చి ఈరెండు రోజులలో తీర్మానములు చేయబోవుచున్నారు. స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకై మీరు పద్ధతుల సేర్పాటు చేయునప్పుడు స్వరాజ్యస్థాపనమునకు కంకణము కట్టుకొన్నట్టి మార్గము ఏవిధముగా నడిపించేయెడల పురుషుల యొక్కయు స్త్రీలయొక్కయు శక్తుల నుపయోగించి ఎట్లు ప్రజలలో విజృంభింపగలమో మన మాలోచింపవలెను. 1921 ఏ సంవత్సరములో జరిగిన ఆ పెద్ద ఆవేళములో ఒక్క కేకతో దేశమాతను ఆరాధించినాము. ఇప్పుడు కొంచెము బలము తగ్గినప్పుడు ప్రచారముల మనుషటికన్న ఎక్కువలముతో కార్యాచరణము చేయవలెను. వారిలో కొందఱు దార్శన్య దేవత నారాధింపవలెను. కొంతమంది సాంసారికతాపత్రయములను కట్టి నెట్టి ఎల్లప్పుడును దేశమునకై వారు దార్శన్య దేవతను కలిగియుండవలెను. లేనియెడల స్వరాజ్యమును పొందుటకు మన మున్నులము కాలేము. ప్రతిదేశములోను స్వాతంత్ర్య సంపాదనము తీసికొని వచ్చినప్పుడు వారు బుద్ధిపూర్వకముగా దార్శన్య దేవత నారాధన చేసినారు. ద్రవ్య సంపాదనము మాని పనిచేసినారు. ఐర్లండులో ప్రజలు కొందరు భిక్షుత్వ భిక్షులనసంఘముగ మేర్పడి దీక్షతో పనిచేసి వారు ఐర్లండునకు స్వాతంత్ర్యమును తీసికొనిరాగల్గిరి. నిజముగా చిత్తపద్ధిగల సంఘముగల సంఘముగ నందరికొదియువకులు ఉత్సాహ సంపన్నులుచేరి అందఱును యీ సంపూర్ణ దీక్షను స్వీకరింపవలసినదని కోరుచున్నాను. పదివేల బ్రహ్మచారులు దేశములో కావలెనని గాంధీ మహాత్ముడు ఉద్బోధన చేసియున్నాడు. పరస్మైలనేగాక తన గృహిణులనుగూడ సోదరివలె చూచుచు బ్రహ్మచర్యమును సల్పుచు తనమనస్సును యానత్తును దేశసేవపై కేంద్రీకరింపవలసి యున్నది. భార్యయైన గాని సంసారమునందుగాని ప్రేమతగ్గించి వారీయందుండు అనురాగముకన్న భారతమాతయెడల ఎక్కువ ప్రేమ ఉండవలెను. ప్రేమ అంతయు భారతమాతయెడల నుంచవలెను. దేశములో బ్రహ్మచర్యమును దీక్షను పుష్కలమున వలసిన సమయము వచ్చినది. స్త్రీలను పురుషులను విచ్చిక్షముగా దీక్ష నవలంబించినయెడల స్వరాజ్యము ఎప్పుడోగాక ఒక సంవత్సరములోనే వచ్చును. బ్రహ్మచర్యదీక్షను పూనినవారు దార్శన్యమునుభవించుటకు కంకణము కట్టుకొనవలసియున్నది. అందులకై ఒక ఆశ్రమ మవసరము. స్వాతంత్ర్యగృహములను ఐర్లండులో సేర్పరచి స్వాతంత్ర్యవాదమును వాటిలో పూరించివారిలో అట్లనే స్వాతంత్ర్య దీక్ష గల్గినవారు వారిబుద్ధుల యానత్తును ఆయొక్క విషయము నందే లక్ష్యముచేసి, ఉపాసన సామరస్యము నొందించుటకు ఆశ్రమము లత్యవసరములని మనవి చేయుచున్నాను. దానికి ద్రవ్యమక్కరలేదు. కావలసిన స్వల్పహారమును స్వల్పద్రవ్యమును తానంతట అనేకవచ్చును. స్వరాజ్యదీక్షితులు ఒకచోట కొన్ని వారములుండి ఒక ప్రకాశికను నిర్ణయించుకొని విషయ సంవాదముచేసి ఆపర్యటనములన కలిగిన అనుభవములను ఆలోచించుకొనుటకు మరల సమావేశమై తమ కార్యక్రమమును గూర్చి ఆలోచించుకొనుచుండవలెను. ఇలా ప్రవహించే కార్యమును యీ ఆశ్రమములవారా వారు చేయగల్గుదురు. కాంగ్రెసు

దీక్షాపరతంత్రము స్వరాజ్యక్రమములందు నివసించి, అవసరమైనవారు తమగృహములలో స్వల్పకాలముజరిపి, పనిచేసినయెడల చక్కగా కార్యనిర్వహణచేయును. ప్రతిజిల్లాలోను దీక్షాపరులను పిలిచి వారిచేత పనిచేయించవలెను.

రెండవది, మనకాంగ్రెసు సంఘములు కాంగ్రెసుపనిని దేశమందంతటను జరిపినపుడు కార్యమునంతను కలగూరగంపవలె అభిప్రాయపామరస్యము లేకుండనున్నవారిని కార్యనిర్వాహకవర్గముగ పెట్టిచేయుటవలన ప్రయోజనములేదు. ఏక బాధ్యతగల్గినకార్యనిర్వాహకవర్గమును వెంటనే యేర్పాటుచేసికొనవలసినది. ఏకాభిప్రాయముల గల్గినవారే కార్యనిర్వాహకవర్గముగా నేర్పడవలెను. అట్టిరీతిగ జరిపినట్లయిన విశాఖపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమునకు వచ్చినదన్నిటి, యితరసంఘములలో వచ్చినదన్నిటి మరలరానేరదు. ఆంధ్రదేశములో దీక్షాపరులు లేకపోదురు. భేదాభిప్రాయములు గల్గినవారున్నయెడల ఒకరితో నొకరు చెబులాడుకొనుటయేగాని కార్యము నిర్వహింపబడనేరదు. ఒక్కరివల్లనే కార్యములేయు జరుగుటవిషయము సాధ్యముకాదు. కాంగ్రెసు కార్యమును కాభావి భజన చేసికొని పనిచేయవలెను. ప్రతిజిల్లాలోను ఖద్దరుకాళు విద్యాకాళు, ఆస్పత్రికాళు మొదలగుకాళులు ప్రతిదానికి ఒకరిని బాధ్యులుగా నేయవలెను. ఆయా ఒక్కరు ఆప్రత్యేక కార్యమును నడిపించుటవలన అనుభవమును స్వరాజ్యసంపాదనాంతరము గూడ ఆకార్యమును నిర్వహింపకత్తిగలిగియుండును. కాబట్టి కాంగ్రెసుపాలనము అట్టివిధముగా సేర్పాటుచేయవలెను.

ఇక చిట్టచివర చెప్పవలసినదేమన గాంధీమహాత్ముడు మన దేశమునకు వచ్చినప్పుడు ఒకలక్ష రూపాయలు సమర్పించుటకు మనము తీర్మానించియుంటిమి. ఇప్పటికినుమారు 50 వేలరూపాయలు చందావేయబడెను. మిగతదిగూడ వసూలుచేయనట్లయితే మహాత్ముని ఆహ్వానించుటకు మనకుమాట్లాడెను. ఈవసూలుని మిత్తము ప్రతిజిల్లాలోనుమనము పనిచేయవలెను. మహాత్ముడు ఎప్పుడువచ్చునది నిర్ణయింపబడినప్పుడు ఆయనవచ్చువారములలో పలనే సామ్యుత్తయవసూలుగనని నాదృఢసమ్మతము కాని సమయము సమీపించుచున్నది. కావున వసూలుచేయ దీక్షపూనువలెనని నేను ముమ్మల గోరుచున్నాను.

కాబట్టి ఆంధ్రసోదరులు కార్యదీక్ష పూని, బెంకా కాంగ్రెసుమహాపలనే ఖద్దరు ప్రచారములో ప్రధానస్థానములంకరించుటకు బాధ్యతవహింపవలెను. ఖద్దరు కానుకలను సమర్పించుటలో వెనకబడియున్నాము. ఖద్దరు కానుకలను పంపించి మహాత్ముని ఆశీర్వాదమును బడయ కృషిచేయవలెను. ఇంతటితో విరమించుచున్నాను.

తీర్మానములు

ఈ దినన తీర్మానములు రెండవదిన సభలో ఉదయ మన చేయబడెను.

1. గాంధీమహాత్ముని దారుణవ్యాధినుండి రక్షించి మరల సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ నొసంగిన పరమేశ్వరున కీసభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ వందనముల సమర్పించుచు వారి నాయకత్వము క్రిందనే, మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము సిద్ధించునను పూర్వవిశ్వాసము నీసభవారు ప్రకటించుచున్నారు.

(1) రష్యా ప్రజాస్వాతంత్ర్యనిర్వాహక యుగ లెనిన్ గారి యాత్మకు శాంతి కలుగుగాకయని యీసభవారు దేవుని ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) స్వార్థత్యాగులను, దేశసేవానిరతులను నగు, శ్రీయుత కమ్రారంగయ్యంగారు, పండితవాజిపేయి, మాలానా అబ్దుల్ వరారు, సర్ ఆహతో ఘుమఖర్జీ, అహతోష చౌదరి గార్లు మరలములకు ఈ సభవారు విచారించుచు వారి కుటుంబములకు సానుభూతిని చెల్పుచున్నారు.

(3) బ్రహ్మపురవాస్తవ్యులను, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులను, బరంపురం మ్యూనిసిపాలిటీ, కల్లికోటకళాశాల, మున్నగు సంస్థలలోను, గంజాంజిల్లా సభాధ్యక్షులుగను, ఇంకెన్నెన్నో విధముల నీమండల ప్రజాహితోద్యమములలో క్రితపొందిన ప్రోత్సాహకర వేంకటేశ్వర్లు పంతులుగారి యకాలమరణము వలన నీమండలమునకు గలిగిన యపారసత్వమున కెంతయు చింతిల్లుచు, వారికుటుంబమున కీసభవారు తమహృదయపూర్వకమైన సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారు. అధ్యక్షునిచే ఉపపాదించబడెను.

గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు

2. గంజాంమండల వాస్తవ్యులను, అపూర్వ జాతీయగీత రచనాకాళ్యమున రాష్ట్రమందంతటను, అత్యద్భుతముగ ప్రబోధమును కలిగించిన సుప్రసిద్ధకవులు నగు శ్రీయుత గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు తమదీర్ఘ కారాగృహవాసమును, ప్రత

పనీయమైన దీక్షతో, నెన్నిగృహసంబంధమైన కష్టములు పంభించినను, చలించక భరియించి, తిరిగి దేశసేవాయ త్రవిత్తులై యున్నందులకు, వారి నీసభవారు రభసించియుచు హృదయపూర్వకమైన స్వాగత మొసంగుచున్నాను. ఉ|| తాళ్ళూరి రామకృష్ణారావుగారు. ఆ|| మారాడ చినపిర్రాజుగారు. అధ్యక్షు డీ తీర్మానమును అంగీకారమును పెట్టుచు సత్యనారాయణగారిని "జాతీయకవి" అని ప్రశంసించె.

3. సత్కారము

జయట్లయం దకాశీపీరులు నిజధర్మసంరక్షణార్థమై సలుపుచున్న మహాప్రస్థాన మచిరకాలములో సిద్ధిపడజేయ పరమేశ్వరుడనుగ్రహించుగాతమని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

ధర్మసంరక్షణార్థము కైకంనందును, తారకేశ్వరమునందును విజృంభించుచున్న సత్కారగ్రహసంరంభమును ఈసభవారు రభసించియుచున్నారు. ఉ|| రాళ్ళూరి కృష్ణారావుగారు. ఆ|| ఇవటూరి సన్యాసిరాజుగారు.

4. కాకినాడతీర్మానము

భారతదేశము క్రికి మహాత్ముని దౌర్జన్యహితముగ సహాయోద్యమమే శరణ్యమును విశ్వాసమును వెల్లెబ్బిచ్చు కాకినాడ కాంగ్రెసులో నిర్వాహకార్యక్రమమునుగూర్చి చేయబడిన తీర్మానము నీసభవారు రామోక్షించుచున్నారు. ఉ|| దేవరకొండ సీతారామయ్యగారు. ఆ|| జయంతి వెంకటకృష్ణారావుగారు.

5. హిందూమహమ్మదీయ వైమన్యములు

ధిల్లీ గల్లరా మున్నగు కొన్ని ప్రాంతములయందు చెలరేగిన హిందూమహమ్మదీయ సంఘర్షణములవంటి విషాదకరములైన సంఘటనములు స్వరాజ్యసంపాదనమునకు ప్రతిబంధకములుగాన వాటిని నిరసించుచు, ఐకమత్యమై స్వరాజ్యమునకు పునాదిగావున హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవవాది సర్వమతములవారు సామతస్యమువహించి వర్తింపవలెనని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు. అధ్యక్షునిచే ఉపపాదించబడెను.

6. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలు

జిల్లా లోకల్ బోర్డులను, తాలూకాబోర్డులను, మ్యూనిసిపాలిటీలను, యూనియన్ బోర్డులను కాంగ్రెసుపక్షవలంబకులు స్వాధీనము చేసికొనవలయునని, ఈసభవారు జిల్లాప్రజలను కోరుచున్నారు. ఈ విషయమునందు జిల్లాప్రజలు తోడ్పడుటకు కోరబడుచున్నారు.

ఉ|| ఉన్నవ రామలింగంపంతులుగారు.

ఆ|| న్యాయపతి నారాయణమూర్తిగారు.

జిల్లా సీర్కార్ గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘము.

7. కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యులకాక, గాంధీమహాత్ముని పట్లను, అసహాయోద్యమముపట్లను భక్తి, విశ్వాసముగల ప్రతి గంజాం జిల్లావాసియు అహమ్మదాబాదు తీర్మానానుసారము నెలకు 2000 గజముల (వాడు స్వయముగవడికిన) నూలు జాతీయ నిధి కొసంగివలయునని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు. అధ్యక్షునిచే నుపపాదించబడెను.

8. ఆస్పత్రిక

వైదిక కార్యనిర్వాహకములయందు గాక యానత్తు లోకీవ్యాపారములయందును మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు పాల్గొని మొదలగు జాతులవారును హిందూజాతిలోని బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను, ఎట్టి యశోన్యమైత్రితో ప్రవర్తించుచున్నారో, అదేవిధమున స్వర్ణసామిప్రదోషముల పాటింపక పంచములనబడువారితో ప్రవర్తించుట త్యాగవశ్యకమని యీసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

బహిరంగసభలలో అందరితోను కలసిమెలసి కూర్చొనుట, అన్ని పీఠులవెంబడిని నడచుట, తటాకములు, నూతులు మొదలగువాటిలోనుండి నీళ్లు పట్టుకొనివెట్టుట, పాతశాలలలో నందరితో బాటు గలసి చదువుకొనుట మొదలగువిషయములలో, మిగతా దేశములతో బాటు పంచములనబడువారికి యుండు కొన్ని హక్కులను సంపూర్ణముగా సంగీకరించుట ఆత్యాగవశ్యకమని యీసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉ|| నరహరి వెంకటశ్రీగయ్యపంతులుగారు.

ఆ|| శివల శ్రీరామమూర్తిగారు.

9. కాంతివైస్యము

హిందూసాన సేవాదళపుకాళుయగు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విచిక్తభటసంఘముచే నియమితమైన శాంతివైస్యపద్ధతులపై నీమండలమునగూడ నొక విచిక్త సేవాదళ మవసరమగుటచే, దాని నెలకొల్పుటకు గంజాంమండల ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమువారు చేయగల ప్రయత్నములకు మండలవాసులెల్లరు దోడ్పడవలెనని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ|| నిట్టల కృష్ణమూర్తిగారు.

ఆ|| ఉన్నవ రామమూర్తిగారు.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

అవస్థానము

సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

మంత్రుల అధికారము తొలగుట తాత్కాలికమే యైన ను వాకవిచారమునే కలిగించినది. దీనివలన వంగరాష్ట్రమున కపఖ్యాతి కలుగును. మనరాష్ట్రము అనాగరిక రాష్ట్రములలో చేర్చబడును. 1919 లో వంగరాష్ట్ర ప్రతినిధులు చాలమంది ఆంగ్లేజమున కేగి సంస్కరణముల కొరకు చాల ప్రయత్నము చేసిరి. ఇప్పుడా కృషియంతయును వృథాయగును.

పెంట్లండు ప్రభువు పార్లమెంటు సభలో నొసంగిన ఉపన్యాస మొక హెచ్చరిక వంటిది. "కొన్ని రాష్ట్రములలో సంస్కరణములు బాగుగా కొనసాగింపబడినపుడు మరికొన్ని రాష్ట్రములలో సరిగా కొనసాగింపబడలేదను కారణ కారణమున కొనసాగించిన రాష్ట్రములనుగూడ ఉపేక్షించుట పాడిగాదని పెంట్లండు ప్రభువు నుడిచెను. చెన్నపురి లో బాగుగా పనిజరిగినదని ఆ ప్రభువు నూచనగాన నిపుడు వంగరాష్ట్రమును గూడ చెనకకుతోసి చెన్నపురి కధికమున స్వపరిపాలన విత్తురేమో అనుసంశయము నాకు కలుగుచున్నది. టులు జరిగినందులకు శాసనసంఘసభ్యులే కారకు లగుదురు. ఇండియా ప్రభుత్వచట్టమునందలి నిబంధనల కిది అసంబద్ధములు నిజమేగాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సమయానుగుణ్యముగా పనిచేసెదరేగాని యిట్టి నిబంధనల నేమియును లెక్కజేయరు.

మంత్రుల పరిపాలనమును నిలిపివేయుటకు తగిన కారణము నాకు కనబడలేదు. ఇది కట్టకడపటి తీర్మానముగట్టచే దీని నిపుడే అవలంబింపగూడదు. మంత్రుల జీతములన్ని త్రోసివేయబడెను. అనుకూలురు 88 గురు ప్రతిపూలురు 88 మంది. చక్రవర్తి (జాతీయపక్ష నాయకుడు) సర్. పి. సి. మిత్ర గారు గూడ ప్రతిపూలముగనే ఓటుయిచ్చిరి. దానిభావమేమి? ఇప్పుడు మంత్రులు పనికిరారనియేగాని మంత్రుల పరిపాలనమే పనికిరాదనికాదు. ఇప్పుడు మంత్రులుగానున్న వ్యక్తులు ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరించిరిగాన యీవ్యక్తులు మంత్రులుగా నుండగూడదనియే మిత్రగారు నూచించిరి. క్రొత్తవ్యక్తులను మంత్రులుగా నియమించిన చాలమంది ఓటుయిచ్చెదరు.

కాననావిషయమున మరల ప్రయత్నములను చేయుట కింకను కాలాతీతముకా లేదు. కానన కి ప్రముఖుగా పనిచేసిన మన రాష్ట్రము నకు కలుగనున్న దుర్భేదమును నిరోధింపవలెను. శాసనసభ్యులే పూనుకొని కట్టుదిట్టము చేసి పిచ్చుట దొరతనమువారికి తెలుపవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్య శాసనసభలో హెచ్చుగాలేదు. వారి సంఖ్య 40 మంది మాత్రమే. ప్రభుత్వ పాశ్చాత్య పక్షములవారుగూడ 40 మందియున్నారగాన తక్కినవారందరు నేకీభవించినచో స్వరాజ్యపక్షమువారు అల్ప సంఖ్యాకులే యగుదురు.

మధ్యరాష్ట్రములలో జరిగిన పనివేరు. అనటి శాసనసభ ఆర్థికపత్రమును పూర్తిగా తిరస్కరించిరి. వంగరాష్ట్రమున మార్చి ఆగష్టుపక్షములలో ప్రజాయత్తకాఖిల ఆర్థికపత్రము పూర్తిగా ఆమోదించబడినది. మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారిసంఖ్య అత్యధికము. వంగరాష్ట్రమున నటులేదు. కాన సంస్కరణములు సాగవలెనని కోరువారందరు నేకీభవించి క్రొత్తమంత్రులను నియమింపుడని దొరతనమువారిని కోరదగును. వారికి తప్పక జయము కలుగును.

మంత్రుల జీతముల బిల్లును తిరస్కరించుట స్వరాజ్యపక్షమువారి విజయమని వారిపత్రికలు ప్రకటించెనుగాని అదివిజయముగాదు. ఇతర కారణములచే యితర పక్షములవారుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారితో చేరినందున తీర్మానము వీగిపోయినదిగాని స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్యాధిక్యతవలన వీగిపోలేదు. మంత్రులపరిపాలనపద్ధతిని తొలగింపవలెనని తక్కినవారందరును కోరలేదు. ఈవ్యక్తులను తొలగింపవలెనని మాత్రమే కోరిరి.

ఈరీతిగా సంస్కరణములను భంగపరిచినంతమాత్రమున శాసనసభ స్వపరిపాలనము వెంటనే లభింపదు. వైగా అనర్థమే కలుగవచ్చును. ఈపద్ధతిని ప్రధానమంత్రి రామ్మోహనాస్వామిగారుగూడ నిరసించిరి. ఈరీతిగా చేసిన స్వరాజ్యము రాదని గూడ గట్టిగా మందలించెను.

బ్రిటిషు దేశమునందలి ప్రజాపరిపాలన పక్షమువా! సర్వావసరములను బడసిననేగాని మనము స్వరాజ్యమును లాగుకొనజాలము. ఇది సందిగ్ధావస్థ. మనము నిర్ధారణ చేసికొనవలెను. సంశయాత్మకులము కాగూడదు. ప్రభుత్వమునకు సమాకూలుము కావలెనా? లేక విడిపోవలెనా? అనువిషయము నిర్ధారణకావలెను" అని బాబు సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నుడిచిరి. (కలకత్తా సభ్యులు)

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 11-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి	రు 80.0-0	మొదలు 42.0-0	మరిక
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	మరిక
మనుమ తెనాలివి	ప 48 గలవి	రు 14.0-0	14.8-8
సెల్లారివి	,, డిటా	,, 18.8-0	17.0-0
దిల్లీవి	,, డిటా 45 గలవి	,, 18.8-0	17.0-0
కాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8.12-0	9.0-0
నువ్వులు	,,	22.0-0	24.0-0

(2) వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రు 11.0-0	రు 12.0-0
సెనగలు	,, డిటా	,, 11.4-0 12.8-0
పెసలు	,, డిటా	,, 11.8-0 12.4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 13.0-0 16.0-0
ఉలములు ర 164	,,	9.4-0 11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి	రు 170.0-0	175.0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14.0-0 26.0-0
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	,,	60.0-0 62.0-0
ఇతర ప్రదేశము	,,	55.0-0 58.0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 148	మిక్సన్ నూనె 186
అముదమునూనె బా 1-కి	రు 190.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 205.0-0	210.0-0
కూరపసుపు	,,	రు 140.0-0 160.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	రు 105.0-0	140.0-0
గుంటూరుపాయకటు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 45, 50	
కాళహస్తపాముకట్టు	,,	రు 60, 70
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0	60.0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0	49.0-0

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి	రు 82.8-0	88.0-0
చదరం	,,	88.0-0 88.0-0
రవుండు	,,	88.0 88.0-0

(6) లోహములు

చెండి 100 తులంకు	రు 78.0-0	82.10.0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24.2-0	24.10.0
సవరన 1-కి		15.7.8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 265.0-0	272.0-0
రాగి డిటా	రు 300.0-0	305.0-0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 40.0-0	40.4.0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 78.0-0
బొట్టికృష్ణము	డిటా	,,
సింహం	డిటా	,,
గురం	డిటా	,,

(8) దూది

కోండా వెన్న బారువ 1-కి	రు 320.0-0	

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రు 9.12.0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 8.7.0	
పుల్లూరు జేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రు 8.12.0	
అళుకుదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2-0	
హాలాపూరు నెం 20	రు 12.8-0	
బహావ నెం 20	రు 12.4-0	
,, ,, 40 ఏ లేనిలు అయినను	రు 15.18.0	
గోకాకు నెం 12½	రు 9.15.0	
వద్యాక నెం 24½	రు 12.4-0	

ఉ:—అవును.
ప్ర:—దానిని బుట్టదాఖలు చేయు నుద్దేశమునటి వారు మీరుకారు.

ఉ:—అట్లు చేయును.
ప్ర:—ఒక దాఖ్యమెంటు మీపక్షము లేబడినట్లు మీకు జ్ఞాపకము కలదా?

ఉ:—నే తెప్పజాలను.
ప్ర:—క్షమాపణగూర్చి మాటలాడిరి. జ్ఞాపకము ఉన్నదా?

ఉ:—అవును.
ప్ర:—అసమయమందు బిల్ మేనేజరు అహమ్మదు బాచాను తీసుకవచ్చెను.

ఉ:—అప్పుడుగారు. ఆతను తనంతటతానే వచ్చెను.
ప్ర:—బిల్ మేనేజరు చీటి నొకటి మీకు పంపియుండును.

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—మీ ప్రశ్న నాకు తెలియదులేదు.
ప్ర:—అవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.
ప్ర:—ఎవరైనా తాను ప్రాసిక్యూటు చేయబడబోవునని, తనమీద చార్జీ చేయబడునని భావించి విరేచనమును, అది అసామాన్యమని మీరు తలచెదరా?

నేటి విచారణ

ప్రాసిక్యూషను తరపు సాక్ష్యములు

(న్యాయమూర్తి బిల్లిగారియెదుట)

ఈ దినమున, మైకోర్టు సెషన్సునందు న్యాయమూర్తి బిల్లిగారియెదుట ఇంజీనీయరు బ్యాంకు కేసు నందు, ప్రాసిక్యూషను తరపున న్యాయజేంట్లు గ్రాంటు, కె. యస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు మరొకరు సాక్షులను విచారించిరి.

మొదట మర్సెంటైలు బ్యాంకునందు గురుస్వామి కె. నల్లకొండలియ్యగారు ఎ. ఎస్. చాదరిగారిచే క్రాసు పరీక్ష జేయబడి ఇట్లు నుడిచిరి.

ప్ర:—అహమ్మదు బాచాకంపెనీకి చార్జీ బ్యాంకులో చాలసంఖ్యకములనుండి భారతగలదా. ఉ:—అవును.

ప్ర:—మియాన్ బానుకంపెనీకి 1912 సం॥ నుండి భారతగలదా.

ఉ:—అవును.

రంగనాథ మొదలిగారు

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారికి ప్రత్యుత్తరమొసగును:—నేను పి. అందు ఒ బాంకింగు కార్పొరేషనులో ఫీల్డు కామియన్. హెచ్.ఎ. బాచానెరుగుదును. ఆతడు మా బ్యాంకు భారతగలదా. తరువాత సాక్షి హెచ్.ఎ. బాచానెరుగుదును. కారావ్రతని గుర్తించెను, అహమ్మదు నుల్లాను మొయిద్దీను (2 వ ముద్దాయి) నెరుగుదును. నేను 3 వ తర్రములకు పూర్వము ఇకాకార్పొరేషను బ్యాంకులో ని య మిం ప బ డి తి ని. 1,2 ముద్దాయిలు, బాచాను నుల్లాను మొయిద్దీను నే నే ఆ బ్యాంకులో ప్రవేశపెట్టితిని. ఆతడు హమీయద్దీను అట్లు బాచా అనుపేరు నొసగెను. ఈ సాక్షిని చాదరిగారు క్రాసు పరీక్ష జేయలేదు.

తరువాత ఎ. ఎస్. నుల్లయ్యగారు ప్రాసిక్యూషను ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాను నేషనలు బ్యాంకులో హెడ్ క్లర్కునని చెప్పెను. హాజీ అట్లు ములాంగ్ బాబా దాదా సాహెబు అట్లు కాదరు గార్లు మా భారతగలదా. నేను హాజీ అట్లు ములాంగ్ రహీమాబాబా నెరుగుదును. అట్లు బాదరుగారిభారత 1921 లో ప్రారంభింపబడి 17 డిసెంబరు 1921 లో ముగింపబడెను. అతని వ్యాపారము, మా బ్యాంకు వద్దకులకు సరిగి లేక పోవుచు భారత మానివేయబడెను. ఆ తరువాత భారతలో నిలువలేనియప్పుడు చెక్కుల పంపుమండెడి వాడు. దాకా సాహెబు భారత 10 ఆగస్టు 1921 లో ప్రారంభింపబడెను. సెప్టెంబరులో మానివేయబడెను. అట్లు భాదరు అక్టోబరు మానివేయుటకు గతినకారణములే ఈ భారత మానించుటకు కారణము.

ఈ సాక్షిగూడ క్రాసు పరీక్ష జేయబడలేదు.

ఈవరన్ బ్యాంకులో నుల్లయ్యగారిచే సాక్షిగా, సాక్ష్యమొసగును అ. ములాంగ్ సాహెబుగారు తన బ్యాంకులో 2 ఫిబ్రవరి 1922 ప్రారంభించి 7 ఆగస్టు 1922 లో ముగించెనని నుడిచెను. ఈ తని భారతలో చెక్కులను ఎస్. నాగరత్నం పిల్లయను నాతడు మాన్యుండెను. చాదరిగారి క్రాసు పరీక్షకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు భారత, సాహెబ్ పద్ధతిలోనే, నిలువ ధనమును తీసికొన్న తరువాత ముగింపబడెనని నుడిచెను.

డాక్టరు ఇ. జి. పిల్లెగారు

తరువాత ఇ. జి. పిల్లెగారు గ్రాంటుగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను గుడ్విక్ అందుకంపెనీ యను పేర డిస్పెన్సరీ నేర్పరచిననీయు, అహమ్మదు బాచాగారిని 12 వ తర్రములనుండి యెరుగుదుననియు, అహమ్మదు బాచా మాడిస్పెన్సరీలో రెండు భారతాలు గలవు. అందొకటి ఆతనికి ఆతని గృహములోని వారికి. రెండవది ఆతనివద్దనుండు నుల్లయ్యగారికి ఇతరతర్రులకు ధర్మముగ నొసగుటకును.

తరువాత 1922 సం॥ 28 తేదీనగల పద్దతిలో నెం 1608 గల ప్రెస్క్రిప్షను రామచంద్రయ్య కొనగలడెను. ఆతనిని గుర్తించగలను (గుర్తించెను) అహమ్మదు బాచా సాహెబుగారిద్వారా సాదరిని వాడుచేయవచ్చును. అంతకుపూర్వము ఎరుగకు. అతనిని అహమ్మదు బాచా సాహెబు అఫీసులో కలిసికొంటిని. నేనచ్చుటకు మోటారుకారులో వెళ్లితిని. గాని ఆకారెవరిచోడెలియదు. రామచంద్రయ్య అప్పుడు పెద్దజ్వరమునలన భాధపడుచు కొంచెము సంధిమాటలాడుచుండెను. 24 తేదీన తిరిగి ఆతనిని మంబరములో జూచితిని. అహమ్మదు బాచా సాహెబుగారిచే వెళ్లితిని, 24 తేదీన తిరిగి వెనుకటియందెయ్య

నగలడెను. 25 తేదీన స్వల్పస్వల్పమున నేమను నొసగుడెను. 26 తేదీన, మరియొక ప్రాక్టిషనును ముందు నిర్ణయించెను. డిసెంబరు 1, 16, తేదీలలో తిరిగి రామచంద్రయ్యకు మందు నిర్ణయించితిని. మంబరము వెళ్లి జూచినందులకు రెండు రోజులు చార్జీ తీసితిని. ఎవరు కోరికపై వెళ్లితి నోనాకు జ్ఞాపకములేదుగాని అహమ్మదు బాచాగారిచే వెళ్లి యుండువలెను. డిసెంబరు 19 తేదీన తిరిగి రెండునూరు రామచంద్రయ్యకు మందులనిర్ణయించితిని. ఫిబ్రవరి 5 తేదీన రెండు ముల్లు, మార్చి 1 తేదీ నెం 2508, 504, 505 గల ప్రెస్క్రిప్షనులను రామచంద్రయ్యకు నిర్ణయించితిని.

ప్ర:—ఈ మొత్తమునంతా ఎవరిభారతలో వసూలు జేసితిని.

ఉ:—అహమ్మదు బాచా సాహెబుగారిచే అహమ్మదు బాచాగారిభారతలో జేసితిని.

తరువాత నికను ప్రత్యుత్తరమొసగుచు 6 వ ముద్దాయి నెరుగుదుననియు, ఆతడు తనవద్ద మందులు పుచ్చుకొనెడి వాడనియు నుడిచెను. అ. బాచా సాహెబుగారిచే మొదలు ఆగస్టు 15 తేదీ పల్లవరములో నీలనిక మందొసగితిని. మోటారుకారులో పల్లవరము వెళ్లితిని. ఆకారు అహమ్మదు బాచా యుండవలెను. మంబరము రామచంద్రయ్యను జూచుటకు వెళ్లివచ్చుచు అహమ్మదు బాచా కారునొసగెను. తనముత్తను జూచుటకు వచ్చును, (అహమ్మదు బాచాగారిచే) అహమ్మదు బాచాగారి పేర పద్దతిలో జేర్చబడెను.

చాదరిగారు

ప్ర:—మీకు కొంచెము చెప్పదా?

ఉ:—అవును కొంచెము.

ప్ర:—అహమ్మదు బాచాచేతి బాగున్నప్పుడు చాలా యోవార్యమందును.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అతని పేరు చెప్పకొని వచ్చినవారికెల్ల మందొసగి ఆఖర్కు అహమ్మదు బాచాగారి పేర వ్రాసెడివాడవు 1921, 22 సం॥లలో నిట్లు జరిగెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఆతడు ఇట్టివర్తనములకు ప్రసిద్ధి. అందువల్ల నీవు భాధ మొందెడివాడవు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవు వచ్చుటకు వచ్చువచ్చు నీ కెవరైనా జ్ఞాపకము జేసిరా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—2 వ తర్రములకు పూర్వము రామచంద్రయ్య తర్రు నీకు బాగా జ్ఞాపకమున్నది.

ఉ:—దానిని మందును బట్టి చెప్పితిని.

ప్ర:—మందును బాడగా వ్యజ్వరముని మాత్రమే గలదు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవు రామచంద్రయ్యగారిని జూచుటకు వెళ్లినప్పుడు ఆచ్చుట అహమ్మదు బాచాగారిద్వారా?

ఉ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర:—రామచంద్రయ్య తనంతట తానే మీ డిస్పెన్సరీకి వచ్చుచుండెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—1922 ఫిబ్రవరి 14 లో గాతడు, తా నెక్కువ కాలము అల బాచాగారి ఔదార్యముపై నాధారపడియుండుట కారణమేదనియు మొత్తము దానే చెల్లించెననియు నుడిచెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—తరువాత నీవొసగిన మందులకు, రామచంద్రయ్య యే ఖరీదొసగెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అతని మందుల కొనగలవిన మొత్తములు తీరిక మైనప్పుడు రామచంద్రయ్యయే చెల్లించుచుండెను.

ఉ:—అవును. అవి అరేబియన్ డ్రాగోన్ బ్రాండునాకు నోయదు. మానేజరునకు చెలియును.

ప్ర:—తా నెక్కువచెప్పని మీ బ్యాంకేజరులో చెప్పించెయినని మిమ్ములను గోరెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఇంత వృద్ధాప్యములో, అప్పును ఏదోగిది ఏ బ్యాంకు వీవారాదనిచేమాటలాడితివో చెప్పజాలవు.

ఉ:—నాకవిదేయము జ్ఞాపకము నుండదు. పుస్తకము బట్టి చెప్పవలెను.

రంగనాథం పిల్లగారు

గ్రామముగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుదు. నేను ఇనుకటి నాక్షియొక్క కుమారుడను. గుడ్డిగన్ కంపెనీ మానేజరును. నేను అకౌంటు క్లాక్కు లెడ్జరు ప్రస్తావనలను ఉంచుదును. రామచంద్రయ్య నెరుగుదును. ఆతడు ఏప్రిలులో వేరుగా భాతాపై పెను. రామచంద్రయ్య పేరున గల మందుల ఖరీదులో కొంతభాగము కొన్ని సమయములందు అహమదుబాచా అక్కౌంటులోనికి మార్చబడుచుండెను. నవంబరు 28, 24, 25, డిసెంబరు 6, 16, 19, తేదీలలో రామచంద్రయ్య కొసగ బడినమందుల ఖరీదు అహమదు బాచాగారి 2 వ అక్కౌంటు లోనికి మార్చబడెను. ఈవిల్లులు డిసెంబరు 28 తేదీన చెల్లింప బడెను. 1922 జనవరినెలలో మరియొకవిల్లు పంపబడెను. అందు రామచంద్రయ్య కయిన ఖర్చుగూడ తేర్చబడెను. జనవరి 12 తేదీన నావిల్లులో కొంతభాగము చెల్లింపబడెను. ఫిబ్రవరిలో పంపబడిన విల్లులోగూడ రామచంద్రయ్య ఖర్చు గలదు. ఆవిల్లు చెల్లింపబడెను. తరువాత ఏప్రిలులో రామచంద్రయ్య కొసగబడిన మందుల ఖరీదు 9.80 లున్నూ రామచంద్రయ్యయే చెల్లింపెను. సవరిముత్తను నే నెరుగను. పుస్తకమును జూచినగాని శెప్ప జాలను. (పుస్తకమునుజూచి) సవరిముత్తను కొసగబడిన మం దుల ఖర్చు అహమదుబాచా భాతాలో తేర్చబడుచుండెను. ఈ విల్లును సెప్టెంబరు 18 తేదీన అహమదు బాచాసాహెబుచే చెల్లింపబడెను.

ప్ర:—ఒకరోగి తనకాయన పంపినవుడు, వానిలోనే అయిదాగురుగోగుల జూచుచుందురు.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—అహమదు బాచాకు ధనికురాలను సోచరి గలదు. ఆమెచై ద్యమకొరకు మదరాసునకు వచ్చెను.
ఉ:—నాకు తెలియదు.
ప్ర:—ఆమె తనమందుల ఖర్చును తనసోదరునిచే చెల్లింప తేయుటకు ఇష్టము లేక, మొదట రెండవభాతా నేర్పరిచెను.
ఉ:—నాకు జ్ఞాపకము లేదు.
ప్ర:—తరువాత, అతని పేర నయిన ఖర్చును రెంటిలో మీ ఇష్టము వచ్చిన భాతాను తేర్చుచున్నార.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—1922 జనవరి 12 తేదీ తరువాత రామచంద్రయ్య ప్లీమేయ అహమదుబాచా భాతాలో తేర్చలేదు.
ఉ:—లెడ్జరులో, అట్లు చేర్చినట్లు లేదు.
ఎం. రామస్వామిగారు

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుదు:— 1922-23 సం॥ లో నాకు ఇంపీరియలు బ్యాంకులో భాతా గలదు. అందు నేను గుమాస్తాను నాభాతాగల లెడ్జరు వి. రామ చంద్రయ్య యనునతడు చూచుచుండెను. రామచంద్రయ్య నేవనలు బ్యాంకుపై యొసగిన (ఈ) చెక్కును, నా భాతాకు మార్చితిని. ఇది సులూను మొయదీనుచే నొసగబడెను. రామ చంద్రయ్యకొరికపై నా చెక్కును నా అక్కౌంటులో తేర్చు కొని, రొక్కమును రామచంద్రయ్యకు, చెక్కు మొత్తము రు.220 లలో రు.30 లను, చెల్లింపితిని. 1922 మే 8 తేదీన రు.100 లకు మరియొక చెక్కునుగూడ పైవిధమున నేనుమార్చినా భాతాలోనుండి రొక్కమునుదీసి యొసగితిని.

తరువాత నాక్షి, రామచంద్రయ్యచే తనకొసగబడినవని చెప్పుచు కొన్ని చెక్కుల గుర్తించెను. ఇవి ఎం. ఎ. బాదుషా హెచ్. ఓ. బాదుషాసాహెబుల పేర్లతో గలవని తెలిపెను. అహమదుబాదుషాకు గావలెననిచెప్పి, నాభాతాగూడ రామ చంద్రయ్య ఈచెక్కులను మార్చెను.

ఒకప్పుడు, రామచంద్రయ్యవద్దకు వెళ్లి నాకు రు.1000 లు బయలుగా గావలెననికొరితిని. ఆకొరిడిబయలును అహమదు బాదుషావద్ద నిస్పందింపననియు, తెలిపెను. అతడు నేను బాదుషా సాహెబు, మరియొకరు గలసి గిండిచెల్లితిమి. వారప్పుట బాదు షాసాహెబున, కొకడున్న పోతును, రామచంద్రయ్య కొక అవును కొనిరి. వాని కయినమొత్తము రు.882 ల, (నావద్ద నప్పుడు చెక్కులుండుటచే) నొసగితిని. ఇది 12 జూను 1922 తేదీన జరిగెను.

తిరిగి వచ్చుచుండగా, నాబయలు నేమిచేసితివని, అడు గగా, రామచంద్రయ్య మరునాడు ఇచ్చెదననెను. మరునాడు ఆఫీసులో, నే నొకప్రావోటు (ప్రాసిఇచ్చినమీద, అహమదు బాదు షా భాతాలో 1000 ల కొక చెక్కువొసగెను. తరువాత, ఇదివరకు నేనొసగిన రు.882 లకు ఎం. ఎ. బాదు షా మరియొక చెక్కునొసగెను. రు.1000 లబయలును నింకను చెల్లింపలేదు. ఈ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ యువ హాస భ

నభాధ్యక్షునియోజనము 16 తేదీని ఆహ్వాన సంఘమువారు గావించెదరు గాన జిల్లా సంఘములవారు తమ తమ సూచనలను 15 తేదీలోగా తప్పక పంపవ్రాద్దితులు.

మొత్తమును చెల్లింపవలెనని జాబులువచ్చెను. రామచంద్రయ్య కు మాకు నాల్గవర్షాయములు చెక్కులను మార్చి సహాయమొ నర్పితిని. 1922 మే 27 తేదీన రామచంద్రయ్య 10 వేలకు నా భాతాకు చెక్కు వొసగెను. ఆమొత్తమును నామొత్తమునండి 10000 లను రెండు చెక్కులద్వారాదీసి రామచంద్రయ్యకొసగి తిని. ఈ సమయముననేను రామచంద్రయ్య నెరుగను.ఎం. ఎ. ల. బాదు షా బ్యాంకుభాతాదాదులలో నొనడనిమాత్రము రామ చంద్రయ్య తెలిపెను.
తరువాతనాక్షి ఈ విధముగ నే 1922 జూను 5 తేదీన రు.9000 లు, 6 తేదీన రు.7500 డిసెంబరు 5 తేదీన రు.8000 లు 1922 జనవరి 15 తేదీన రు.100లకుచెక్కులను, రెచ్చిరామ చంద్రయ్య గారొసగగా, వానిని తమభాతాలో జమకట్టింపి తనభాతానుండి ఆమొత్తమురొక్కమును రామచంద్రయ్య కొసగుచుండెడి వా డనని నాక్షినుడిచెను.

క్రాసు పరీక్ష

చాదగిగారు:—అ పా మ దు బా చా ను, రా మ చంద్ర య్య యు గ ల సి కొ ని న ఆవు, దున్నపోతులలో, ఆవు, బ్రాహ్మణుడగు రామచంద్రయ్య కు దానమొసగుట కని మీమాంచనయా? (నవ్వు)
నాక్షి:—ఆవు, రామచంద్రయ్యకొరకు వొసబడెను.
ప్ర:—ఆవు తనకని రామచంద్రయ్య నీతో చెప్పలేదు.
ఉ:—లేదు. నేనట్లునుకొంటిని.
ప్ర:—నీకెప్పుడుగూ నీదినమునాయంత్రము వెళ్లిచూచి నను, ఆ ఆవు, నైదాపేటలో అహమదుబాచా ఇంటివద్ద గాన్పించును. అచ్చటికివెళ్లి చూచి నీసంజేమానుని నిర్వహించు కొందువా?
ఉ:—ఆవు, రామచంద్రయ్య కని నే నూహించు కొంటిని.
ప్ర:—ఆ ఆవును, రామచంద్రయ్యగృహమువద్ద నెప్పు డైన జూచితివా?
ఉ:—చూడలేదు.
ప్ర:—ఇప్పుడుచ్చటనున్నదేమో చూచిరాగోరెదవా.
ఉ:—కొరకు.
ప్ర:—నీవు నీసంతముగ నుడలవ్యాపారము జేతువా?
ఉ:—చిన్న వ్యాపారమును చేతును.
ప్ర:—1921, 22 సం॥లందు నీవీవ్యాపారముచేయుచు బ్యాంకులోని లెడ్జరుకీపర్లు మొదలగువారికి అధికముగ విక్ర యించుచుందువు.
ఉ:—అ వ్యాపారము నాతమ్మునిపేర జరుగుచున్నది.
ప్ర:—కాని పెట్టుబడి అమ్మకము అంతా నీకే.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—నీ పిట్టలు నెచ్చట కొనుచున్నావు.
ఉ:—ఎం. కె. శ్రీనివాసనవద్ద.
ప్ర:—మీ కంపెనీపేరేమి?
ఉ:—ఎం. రామస్వామి అండుకంపెనీ.
ప్ర:—నీవు తెక్కులపుస్తకముల నుంచుచుందువు.
ఉ:—నే నుంచలేదు.
ప్ర:—నీవు 1921-22 సం॥ లలో బియ్యపు(ధాన్యపు) విత్తముగూడ జేయుచున్నావు.
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఆవ్యాపారమునకు గూడ తెక్కుల నుంచలేవా?
ఉ:—భాతాపుస్తకము (లెడ్జరు) నుంచితిని.
ప్ర:—నీవు సామాన్యముగా చేతిబదుల్లు పుయ్యకొను చుండెడినాడవుగదా:—
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఎన్ని సంవత్సరములనుండి నీ పిచ్చేతిబదుల్లు జేయు చుంటివి?
ఉ:—నా జీవితప్రారంభము నుండియు.
ప్ర:—నీవు పుట్టిన ఒకటవసంవత్సరముండియా? (నవ్వు)

ఉ:—లేదు. 18 వ వత్సరము నుండి.
ప్ర:—ఇప్పుడు నీవయస్సెంత?
ఉ:—35 వత్సరములు.
ప్ర:—17 వత్సరములుగా నీవు చేరుకున్న జేయుచుంటి విగాన నీకది స్వభావమై పోయితివి.
ఉ:—నే నీ పశ్చేతు జవాబీయలేను.
ప్ర:—సామాన్యముగ ధనికులను స్నేహితులనుండి నీవు ఈ చేతిబదుల్ల నొనర్చుచుందువు.
ఉ:—అవును.
ఈ సమయమున 2 గంటలగుటచే కొద్దివారు ఫలాహార ములకు లేచిరి.

తేలుమందు

వెల నీసా 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-18-0.
తేలుకాటునలన అహమదు—లేదుగాని విశేషభాధ గలదు. తేలు కాటునలన వినుము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపొరుగులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటిలో నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసి న బాధ మాయ మగును. మందును గలిగి యున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతిముండు నుండదగినది.

పగుళ్లకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0
1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మూత్రమే. అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, కీతగాలి జలన వగిరి వీరుకాయలు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లమీది జలపోయి మంచిచర్మము రాగల యు. పగుళ్లనొప్పియు నయచుగును. స్వల్పక్రియయు. కాలి పగు ల్గడ ఈ తెలము అత్యంతోపయోగకరము.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0
ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏదిఏమైన జబ్బునుచేయును. ఈకాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయందుండ న మృతాంజనం డిబ్బో, మృతాంజనం బొంబాయి.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0
ఇవి స్వచ్ఛముగ నేపాలదేశపు కస్తూరి, మంచిగోరొజ నము, అదిపచ్చికాన, పావుదాన, మంచిమంతుపువ్వు మొద లగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి తేత్యము, తేత్యభారము క్షేత్యభారము చలిజ్వరము, సన్నీ పాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమునం దుండదగినవి.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0
రాత్రి యొకమాత్రను నీపించిన తెల్లవారి రెండువారేచన ముతాగలవు. వికారము నెత్తములేదు నెపాళముచేర్చబడలేదు

నుఖిభోగి మాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0
బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూహానిదెయ్య దీనిన విశేష ముగ నాడుదురు. మొత్తటికము పంపగలము.
అమృతాంజనము డిబ్బో బొంబాయి, ముద్రాను.

మదరాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924వ సం॥ సెప్టెంబరునెల 11-వ తేది

గురువారము

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువా రిదివరకు, పామ్రాజ్య సమావేశమునందు పాల్గొన నిరాకరించిరి. వీరియభిప్రాయ మిప్పుడు మారెను. హార్జిగాజు సేనానిగారు ఆహ్వానము సంగీకరించెదరు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధిని పంపెదరు. అక్టోబరునెలలో లండనులోని సమావేశము ప్రారంభమగు నని చెలియుచున్నది. దీనియందు అధినివేశరాజ్యముల వరస్పరసంబంధము స్పర్శయింపబడగలదు. హార్జిగాజుగారు తమ యభిప్రాయము నప్పడే వెల్లడి చేసిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయములను అధినివేశ రాజ్యములపై బలవంతముగ బొప్పించగూడదని, వీరియ ద్వైతము. మాతృదేశపు ఆజ్ఞలను అధినివేశరాజ్యములవా రికమీద గౌరవింప రని ఎంచవచ్చును. ఆంతరంగికవిషయములలో ఇంగ్లండు జోక్యముకలుగజేసికొన వీలుండదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులవిషయమై స్పట్టు సేనానియనుమతము సందువదలవలెయ్యెను. మిగిలినరాజ్యములు సిద్ధాంతమునం దయినను భారతీయుల సమానత్వము సంగీకరించి యుండగ, స్పట్టు సేనాని అందుకుగూడ సమ్మతించకుండెను. హార్జిగాజు సేనానిగారు, ఒక మెట్టు ముందునకు బోయెద రనియే ఎంచవచ్చును. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధమునకు తాము లొంగమని, మీరు స్పష్టముగ చెలుపుచుండ, సందయమున కవకాశ మెముండును ?

అక్టోబరు సమావేశమునందు, మాతృదేశ మెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదని, తీర్మానింపవచ్చును. హిందూదేశమునకు గూడ అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యమిచ్చుచో, చిక్కులు దొలగును. హిందూదేశము తమ కనుకూలమగు ఏర్పాటులను జేసికొన గలుగను. ప్రస్తుతస్థితిలో హిందూదేశమున కట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదు. ఇతరరాజ్యములలో తనతనయులు బాధపడుచుండ, హిందూదేశమువారినిరిక్షించుకొనలేకున్నది. హిందూదేశరక్షణ భారమును వహించిన ఇంగ్లండు జోక్యము కలుగజేసికొన వీలులేనిచో, అధినివేశరాజ్యభారతీయులను కాపాడువా రెవ్వరును లేరు. వారియవస్థ వారనుభవించి తీరవలయును. అక్టోబరుసమావేశము మూలమున భారతీయుల దుస్థితి మరింత యధికము గావచ్చును. హిందూదేశమునకు తత్క్షణస్వరాజ్యము చేకూరవలసిన యవసర మెంత గలదో తెలిసికొనవచ్చును. కాలనీలమంత్రియగు భామసుగారు దక్షిణాఫ్రికాకు వెడలిరి. హార్జిగాజుగారికి, మీరుకొన్ని వాగ్దానములనుజేసి, దారికి దెచ్చియందురు. భారతీయులపట్ల భామసుగారికి సానుభూతి తక్కువయి నిల్లు రెరిగిన విషయమే. అట్టివారు భారతీయసమస్య గూర్చి గొప్పించిన ప్రసంగము సయితము, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారి నాగ్రహపూరితముల జేసినటుల

గనుపించుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా పత్రికలు, వీరి ప్రసంగమును తీవ్రముగ విమర్శించినటుల చెలియుచున్నది.

హిందూదేశసమస్య పక్షసమస్యగాదని, కేపు ప్రెస్సుపత్రిక చెలుపుచున్నది. నిజమే. భారతీయులను పీడించుట కన్న పక్షములవారును ఏకమగుదురు. ఇతరసమస్యలగూర్చి ఎట్టియభిప్రాయభేదమున్నను భారతీయసమస్య గూర్చి లేదని గ్రహించవచ్చును. ప్రతిక్రియలవిషయమై ఈవదభిప్రాయము కలదట. కేపుప్రెస్సు, కేపుఆర్గసు పత్రికలు, విపరీతవ్యాఖ్యానము గావించుచున్నవి. హిందూదేశమునందలి అస్పృశ్యులస్థితికన్నను, అధినివేశరాజ్యభారతీయుల వ్యవహారము చెడపోలేదని, యీ పత్రికల యద్వైత్యము. హిందూదేశమునందు అస్పృశ్యులు గలరుగాన, ప్రపంచమునం దంతటను భారతీయులను పీడింపవలయు ననుట ఏటిన్యాయమో చెలియదు. భారతవర్షమునందు కొందరు ఆక్రమముగ ప్రవేశించిన, ఇతరదేశములవా రక్రమముగ బ్రవేశింపవలయునా ? ఇంగ్లండులో బీదలు పడెడిబాధలు మిక్కిటము. అట్టితర, బ్రిటీషువారి నితరదేశముల వారు దండింపవలయునని ఎవరునుచెప్పటలేదే. భారతీయులను ఆఫ్రికానుండి ఎంతత్వరలో దరిమివైచిన నంతమేలనియ, భామసుగారిందుకు తోడ్పడవలయుననియ, కేపుప్రెస్సుపత్రిక గొరుచున్నది. భామసుగారు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి కే విషయమై తోడ్పడెదరా ? హార్జిగాజుగారితో సఖ్యము జేసికొనుటకు, భారతీయులను బలియిచ్చెదరా ? దక్షిణాఫ్రికాపరిస్థితులు రానురాను అంధకారబంధురమగుచున్నవి.

ఆంధ్ర దేశము : స్థానికసంఘముల ఎన్నికలు

ఆంధ్రదేశమునందలి బెజవాడ, నెల్లూరు, కాకినాడ, రాజ్ఘాపేంద్రవరము, మున్నగు ప్రదేశములలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను మున్సిసిలు సంఘపు స్థానములకు పేర్కొని, వానిని వశపరచుకొనవలయు నని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. చెన్నపురిలోవలె నితర పట్టణములందును కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులకు విజయము గలుగుననిఎంచెదము. ఓటరులు దేశస్థితిని గుర్తించి కులకక్షుల నావలద్రోచి, సమర్థులను స్వాతంత్ర్యభావభరితులు నగువారినే తమప్రతినిధులుగ నెన్నికొనుట యవసరము. కొంతకాలమునుండియ, వర్ణమే ప్రధానముగ నెంచబడెను. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర, హిందూ మహమ్మదీయాది విభేదముల నవకాశముగ గైకొని, స్థానికసంఘముల ఎన్నికలేమి, శాసనసభల ఎన్నికలేమి నడుపబడజొచ్చెను. ప్రజాహితవిధ మందుచే కలుషపూరితమై, ద్వేషభావముతో నిండిపోయెను. ప్రజాహితవిధమునకిది వేరుపురుగయ్యెను. అట్టిదుస్థితినుండి దేశమును తప్పించుట ఎంతయవసరమో చెలువనక్కరలేదు. చెన్నపురిలో జరిగిన ఎన్నికలలో హిందువులు మహమ్మదీయుల నెన్నుకొనిరి. క్రైస్తవ ప్రతినిధికి సమ్మతుల నిచ్చిరి. బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతరవిభేదమును సాటింపరయిరి. ఇటులనే మిగిలిన ప్రదేశములన్నిటిలో, మతసాంఘికవిభేదము లడ్డుపడనని తలంచెదము. ఏజాతి

వా రేమిటమువా రయినను, పురసేవ యొనర్చి సత్వరస్వరాజ్యస్థితికి తోడ్పడువారినే, అర్హులని భావించవలయును. నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగింప కంకణము గట్టికొనువారిని వోట నెన్నుకొనుట భావ్యము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిరూపించుటలో, కడు జాగరూకతతో మెలగవలయును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు బొత్తుగ నమ్మకము లేక, తాత్కాలికముగ వేసముల వైచెడివారిని నిరూపించుటచే, కాంగ్రెసు యద్యమమున కపఖ్యాతి గలుగును. అందుచే ముందే తగిన జాగరూకత వహించి, సరియగువారినే బేర్కొన వలయును. ఇంతయగాక, ఒక్కసానమునకే కాంగ్రెసుసభ్యులిరువురు ముగ్గురు నిలిచి పోరాడుటవలన ప్రజలలో వీరియెడ గౌరవము తగిలెను. అనవసరపు విభేదములును కక్షలును పెరుగుట కవకాశము గలుగుండ చూడవలయును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠవలన గలిగెడి విషయముల గాంచి అభ్యర్థులు మైమరువక, తమ వాగ్దానములను చెల్లించుటకు బూనుకొనవలయును. లేనియెడల, వీరిమూటలు గాలిలోని మూట లగును. మున్సిసిలు సంఘములలోవలెనే, లోకలుబోర్డులలోగూడ కాంగ్రెసు పక్షమువారు ప్రవేశించి వాటుబడ గలుగుదురు. వీనిలో బ్రవేశించెడి ముఖ్యోద్దేశ్యమును మరచి, కాలమును వృథా బుచ్చుచో, స్థానికసంఘములు సయితము సత్వరాభివృద్ధి కాటంకము గలిగింపకమానవు. చెజక్కిన యవకాశముల నుపయోగించి, స్వపరిపాలనశక్తిని పెంపొందించుకొనుటయే, ఇందలి యుద్దేశ్యము. ఆంధ్రదేశము సత్వరాభివృద్ధి జూపుగాకయని కోరెదము.

కార్మికులు : హిందూ దేశము

కార్మికప్రముఖులు కొందరు, హిందూదేశ స్వపరిపాలనముపట్ల, విపరీత సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుచున్నారు. నెనుకటి పార్లమెంటు సభలో సభ్యులుగ నుండిన షక్తతువాలాగారు సయితము, వీరిసిద్ధాంతమును బలపరుచుచున్నారు. హిందూదేశమునందలి కార్మికుల స్థితి చక్కబడువరకు, స్వరాజ్య మియగూడదని లేబరు ప్రముఖులగు పర్సెలుగా రిటీవల సూచించిరి. హిందూదేశమునందు చక్కబడవలసిన వ్యవహారములు అనేకములు గలవు. ఏదేశమునందు లేవు? స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట గూడ వీనిని పరిష్కరింపవచ్చును. పాశ్చాత్యదేశములందు సైతము, కార్మికుల దుర్గతి తొలగలేదు. అటులని, ఆదేశములకు, స్వాతంత్ర్యమును దీసివేయవలయునని, ఎవ్వరయినను జెప్ప సాహసించెదరా? హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛలేక బోవుటచే, జరుగవలసిన సంస్కరణముల సనేకములను నిర్వహించజాలకున్నది. స్వరాజ్యస్థితి వలన, అట్టి సంస్కరణములు త్వరితముగ సఫలము గాకమానవు. స్వపరిపాలనము మానవుని జన్మస్వాతంత్ర్యము. ఎట్టిలోపభూయిష్టమయినదేశమున కయినను, స్వరాజ్యము ననుభవించుట కర్హతగలదు. ఇతరదేశముల కావిషయమున అష్టబెట్టుట కర్హతలేదు. హిందూదేశమునందు ప్రబలియున్న లోపములను జూపి, వానిని తొలగించకొనవలయునని, బ్రిటీషుకార్మికపక్షమువారు హిత మొనగవచ్చును. అంతయగాని, హైందవ

కార్మికులు పైకి వచ్చువరకు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు వీలు లేదని చాటుటమాత్రము క్రూరము. ఈసంగతినే, పార్లమెంటుసభ్యులగు ధర్మిలగారు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో ఎదాపాడించిరి. హైందవ కార్మికులసతి ఎటులున్నను, హిందూదేశమున కేకారణముచేత నయినను స్వపరిపాలనమును నిరాకరింపగూడదని, వీరు ఖండితముగ డెలుపుచున్నారు. రాజకీయ స్వేచ్ఛ జన్మస్వాతంత్ర్యమని, వీరంగీకరించెదరు. లేబరుపక్షమువారు ఈసాకులను ఆసాకులను జూపి స్వరాజ్యసిద్ధి నడ్డువరుచుట ధర్మముగాదు. స్వయం నిర్ణయస్మాత్రమును హిందూదేశమునకు వర్తింప జేయవలయు నని వా రంగీకరించినవిషయమే. అట్టి తరి తమమాటను తాము చెల్లించుకొనిన, కార్మిక పక్షమున కద్భుతఖ్యాతి చేకూరును. ఇంగ్లండుకును బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునకును గూడ వీరుకీర్తి దేగలుగుదురు.

పనిలేనివారు

ఇంగ్లండులో పనిలేనివారి సంఖ్య వెనుకటి రెండుమాసములలో విశేషముగ హెచ్చినట్లు, ఓడేవారలు డెలుపుచున్నది. పనిలేని వారి సంఖ్యను పరిష్కరించుటకు, చాల కాలము నుండియు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నను, లాభము కలుగలేదు. పనిలేనివారి సంఖ్యను లాయడుబార్ని ప్రభుత్వమువారు సాధింపలేకబోయిరి. వీరి రాయభారముల నెదుర్కొన ధైర్యములేక, కన్సర్వేటివు మంత్రిగారు మూలదాగిరి. ఈగుంపును పోలీసువారు చెదరగొట్టవలసివచ్చెను. మరల వ్యవసాయమును చేపట్టి గ్రామపునరుద్ధరణమునకు గడంగవలయునని, లాయడుబార్ని ప్రభుత్వము సలహానిచ్చిరిగాని, అవి సఫలముగాక బోయెను. లేబరుప్రభుత్వమువారి పరిపాలనములో గొప్పమార్పు గలుగు నని యూహింపబడెను. సమ్మెకీట్టులు కొన్ని సామ్యముగ పరిష్కరింపబడినను, పనిలేనివారి సంఖ్య అట్లునే నిలిచి యున్నది. మరల నది తీవ్రరూపము దాల్చినది. హిందూదేశమునందు దారిద్ర్యమును పోగొట్టి, తిండికిని బట్టకును కష్టపు లేకుం జేయుటకు, గాంధీ మహాత్ముడు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అతడు డెలివరీ ప్రక్రియలు, సులభసాధ్యము లయినవి. విశేషాభ్యాట మవసరము లేనివి. స్త్రీలు, పురుషులును అవలంబింపదగినవి. మహాత్ముడు సహజమైన పద్ధతులను భారతీయులు శ్రద్ధతో నిర్వహించుచో, తాము తరించి ఇతరులను తరింప జేయగలుగుదురు.

లికమీషను నూచనలు

లికమీషను నూచనలను సమర్థించుటకు హోంమెంబరుగారు మడ్డిమెనుగారు : వ్నటిదనము హైందవ శాసనసభలో చాల తంటాలుపడిరి. కాని వీరి హేతువాదము నిస్సారమని, సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. క్రొత్త వాచిని రాకుండా జనచో, బ్రిటీషుయుద్వోగు లీ దేశమునుండి వెడలిపోయెదరని, వీరు భయపెట్టుచున్నారు. అటుల వెడలిపోవుటకు కారణము గనుపించదు. ఒకవేళ వెడలినను, హిందూదేశపరిపాలనము కొనసాగక పోదు. లీకమీషనునూచనల నతిక్రమించిన, హిందూదేశ రక్షణమునకే భంగము కలుగవట. ఇది యందయు

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వూజుని ధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

11.9-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు	చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
నేటివసూలు		పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
	48746.4-5	23778-10-11
	53.4-0	
		దర్శి వెంకటసుబ్బయ్యగారు నెల్లూరుజిల్లా ఉదయగిరి తాలూకా మంచులూరులో వసూలుచేసి పంపినది. 37-4-0
		గాంధీదాసు కాశీకూరు కృష్ణ మూర్తి పంతులుగారు, స్వరాజ్యభవనం, పాల కొండ 15-0 0
		పురిపండ్ల అప్పలస్వామిగారు, సామూరు విశాఖపట్టణముజిల్లా 1-0-0
	మొత్తం 48799-8.5	మొత్తం 23831-14-11

పూజానిధికి సామ్యముబంపు చీరనామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టికిధి, మద్రాసు

స్వీకృతము. 1919 20 వ సంవత్సరమునందు సర్వసంభ్యుల కేతనములు హెచ్చుశ్రేయబడెను. మరల సంతత్యరలో హెచ్చింపవలసిన యవసరము గనుపించెను. ఆశకంతులేదు. సర్వసంభ్యుల కెక్కడ లేని సౌకర్యముల నెనగుటకు, హిందూదేశమునకు శక్తిచాలదు. కాని మడ్డిమెనుగారికి హిందూదేశపు శక్తిసంగతి పట్టలేదు. ఎటులయినను వారి పంతుల నెగ్గిన చాలును. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, మడ్డిమెనుగారి హేతువాదమును సహేతుకముగ ఖండించి, లీకమీషను నివేదికము స్వపరిపాలన కెటుల యడ్డము వచ్చుచున్నదో నిరూపించిరి. ప్రజలు స్వపరిపాలనము గోరుచుండ, వారిపై ఎక్కుడు ధనభారము మోపుట ఎంత అధర్మమో యూహింపవచ్చును.

కారణమేమి?

లికమీషను సాక్ష్యమును ప్రచురింప కుండుటకు, ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. దీనికి కారణమేమి? లీకమీషను సభ్యులు వలదనిరట. విచారణ సంఘముల నేర్పరచినపుడు, రిపోర్టుతోపాటు సాక్ష్యమునుగూడ ప్రచురించుట యాచారము. సాక్ష్యము చాలవరకు రివాస్యముగ దీసికొనబడెను. సాక్షులేమి చెప్పిరో గ్రహింపకుండ, శాసనసభవా రెటుల యభిప్రాయ మీయగలరు? రిపోర్టు జూచిన సర్వమును దెలియనా? ఈసంగతులగురించి, ప్రభుత్వము వారు సరియగు సభిప్రాయ మొనగజాలక బోయిరి. ఇండియా మంత్రికి సాక్ష్యమును పంపక బూర్జుము, ప్రభుత్వమువారు రయినను దానిని పరిశీలించ లేదని, హోం మెంబరుగారు రంగీకరించిరి. ఇది ఎంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. సాక్ష్యమును చూడకుండనే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయము గావించిరి. పరిశీలనయినను, సర్వసంభ్యులకు సౌకర్యముల నెనగదగినపుడు, సాక్ష్యమును పరిశీలించ నవసరమేమిగలదు? డి. బి. రామచంద్రరావుగారు ప్రారం

భించిన ప్రశ్నలను, ప్రెసిడెంటుగారు రాపివైచుటచే, హోం మెంబరుగారు తెప్పరిల్లిరి. పరిపాలనావ్యవహారము లేతీరున నడుచుచున్నచో, ఇంకనుబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ : అధ్యక్షనియామకము

రాబోవు నెలలో జరుగునున్న ఆంధ్రసభల కధ్యక్షుల నియమించియుండలేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభకు, అన్ని జిల్లాలనుండియు అధ్యక్షుల నియామకము లింకను చేరియుండలేదు. 15 వ తేది లోపుగ అధ్యక్షుల నియామకములు అహ్వనసంఘమువారికి చేరవలసియున్నవి. ఆ పిమ్మట, అధ్యక్షులను నియమించెదరు. మండలసంఘములు తమ ధర్మమును త్వరలో నిర్వహింపగోరెదము. ఆంధ్ర సభలు ఉన్నపురిలో నిద్రవరకు జరిగియుండలేదు. వీనిని జయప్రదముగ నిర్వహించి, ఆంధ్రుల కారవమునునిలువ బెట్టవలసిన శాస్త్రుతనిన్ని మండలములపై నిలిచియున్నది. ఆంధ్ర తమిళప్రాంతములకు చెన్నపురి కూడలిసానముగ నున్నది. ఉభయనాగరికములును ఇక్కడ సమ్మేళనము జెందుటచే, నొకరి మంచి సంకొకరు గ్రహించి జాతీయజీవితమును బలపరుచుట కనుకూలావకాశ మొలేని గలదు. అట్టి యవకాశమును బోగొట్టుకొనకుండ, ఆంధ్రులు తమ చాకచక్యమును గనుబట్టి చరితార్థులయ్యెదరు గాక!

పండిత మోతీలాలు

నెహ్రూగారు

మరల న్యాయవాదిగా పనిచేసెదరా?

లాహోరు పండితారం పత్రిక 'యూనియన్' కు నెహ్రూగారికి ప్రాయగా తీరుబోయెన్నపుడు, వేంబరు ప్రాక్టీసు చేయదలచితినిగాని కోర్టులో వేర్ని పాదించులెవను యుద్ధే కమితవరకు కలుగలేదని నెహ్రూగారు ప్రాసీరి. (ప్రస్తుత ప్రాక్టీసు ఆనగా పాక్టీ లకు పలహోమ చెప్పదుండుట.)

(ఆ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు

యూనియను ప్రభుత్వము వైఖరి

లండను, సెప్టెంబరు 10:— జి. హెచ్. థామసుగారు ప్రతిపక్ష మార్పులలో ఆసియా ఖండము సమశ్రేణిలగుగూర్చి ఒక సంగీత ఉపన్యాసముపై తీవ్రముగ విమర్శలు జరుగుచున్నవని ప్రైముపత్రికావిలేఖరి కేపుటౌను నుండి వ్రాయుచున్నాడు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఆసియావాసులగుగూర్చిన సమశ్రేణి పక్షాభిమానములపై నాధారపడియున్నదని థామసుగారు రసనందుకు నిందింపబడుచున్నారు. ఈవిషయమునందు పక్షాభిమాన మెంత మాత్రము లేదని చెబుచు కేపుటౌను ప్రైముపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. “ప్రస్తుతమున్న అవస్థగుగూర్చియు, అందుగలసి పోవుచున్నంతవరకు పనిచేయవలసిన ఆవశ్యకత గలదనియు అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించుచు కాని ఎంతవరకు సౌకర్యము లొసంగవలెను, కొద్దిగా గొప్పగా నాయునువిషయమున వివిధ పక్షములవారికి భేదాభిప్రాయములుండును.”

భారతీయ “అస్సెంబ్లీ” దురవస్థలగుగూర్చి ప్రైముపత్రికలోని ఒక వ్యాసమునుచూచుచు “కేపు ఆర్డరు పత్రిక” కనువిచారకరమగు వ్యాసము లొకదానిని ప్రకటించెను.

కేపుటౌను ప్రైముపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— “దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు స్వదేశమునందున్నవారికన్న ఎక్కువస్వతంత్రతనుగల గడపుచున్నారని ఆఫ్రికావాసు లకు చెప్పెను. కావున ఆఫ్రికాలో భారతీయులకు సగౌరవముగ బహుగులదని, భారతీయులలో భావోద్వేగపూరితులు కొందరు వ్రాసెడి వ్రాతలకు ఆఫ్రికానులు నకుపితులగుచుండురు.”

సమన్వయము కుదురువరకు, ఇండియా ప్రభుత్వముతో సహకార సదాశయముతో నుండుటకు జేయవలసిన ప్రథమ ప్రయత్నములగుగూర్చి రెండుపత్రికలను ఒక్క అభిప్రాయమునే చెబుచున్నవి. భారతీయుల నిర్ణయమునకు తోడ్పడునట్టి ఏర్పాటును సేసివైనను యూనియను ప్రభుత్వముతో చర్చించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని వంచించినచో థామసుగారి పయనము సామ్రాజ్యమంతటకీని మేలుజేసినదగునని కేపుటౌను ప్రైముపత్రిక నుడుచుచున్నది. అవసరమగు సంధిప్రయత్నములు భారతీయులకుగూడ యిష్టముగానే యుండును. లేనిచో యూనియను ప్రభుత్వములోని ప్రజలు, ఇదివరకెన్నడు లేనంత తీవ్రమగుచర్య భారతీయులపై జరుపవలెనని నిర్బంధించెదరు.

అధినివేశముల సమావేశము

దక్షిణాఫ్రికా ప్రాతినిధ్యము

జి. హెచ్. థామసుగారు తాను జనరలు హెర్బర్టు జాబు గారిని సంవర్ధించిన ఫలితమును ప్రకటించెను. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి తమ ఆభిప్రాయముల ప్రకారము నడచుకొనమని అధినివేశరాజ్యములను నిర్బంధించుచుండే మెన్నడును లేదనెను. యూనియను ప్రభుత్వమువారిదివరకు నిరాకరించిన ఆహ్వానము నిప్పుడు అంగీకరించెదరనియును, అధినివేశముల సమావేశమునందు దక్షిణాఫ్రికాకు ప్రాతినిధ్యముండుననియు జనరలు హెర్బర్టు జాబుగారు ప్రకటించిరి.

ఇంగ్లాండులో నిరుద్యోగులు

సంఖ్య హెచ్చెను

గత రెండుమాసములలోను ఇంగ్లాండులోని నిరుద్యోగుల సంఖ్య 187,000 నుండి 1,162,000 వరకు హెచ్చెను.

వేల్పుయ:వరాజు కంట్లో

ధూళిపడుట

వేల్పు యువరాజుగారు 8 వ తేదిన అమెరికాలో బోహో ఆడుచుండగా గొట్టపు దెక్కనుండి ధూళి యెగిరి పోయినట్లు చెప్పెను. అర్థగంటవరకు చాల బాధకలిగెను. తరువాత వేల్పుయ:కంట్లోని ధూళి తీసినపిదప యువరాజుగారు ధూళి కు పోగొట్టిరి.

అమెరికను అధ్యక్షుత

కూలిడ్జిగారికి ప్రత్యర్థి

లండను, సెప్టెం. 9:— అమెరికను ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ అధ్యక్షుతగుగూర్చి వ్రాయుచు ప్రైముపత్రికకు వాషింగటను విలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. కూలిడ్జిగారికి తూర్పు రాష్ట్రములలో సేమాత్రము ఆకలిగియున్న పశ్చిమరాష్ట్రములందు ఆశయండును. ఆ ప్రాంతములందు సెనటరు లాఫాలెట్టిగారికి చాలపలుకుబడి గలుగుచున్నది. అందుచే రిపబ్లికను పక్షమువారికి చాలాయుద్ధాగమున్నది. దేవిసుగారికి (మాడవ అభ్యర్థి) దక్షిణభాగమునందు తప్ప వేరెచ్చటను ఏమాత్రము ఆశయంలేదు.

మధ్య సేమయిన అదాంతరములవచ్చిన చెప్పజాలము. కాని లేకున్నచో యీయేడు కూలిడ్జిగారిని లాఫాలెట్టిగారికి తీవ్రమగు పోటీ జరుగును. కూలిడ్జిగారు గెలుపు కష్టసాధ్యమగును. ఎన్నికలఫలితమును ప్రతినిధులసభవారు ప్రకటింపవలసి యుండును.

మాన్యుగనులలో సమ్మె

మాన్యుగరమునందు (బ్రుసెల్స్) గనులలో పనిచాండ్రు కొన్ని నాళ్లనుండి సమ్మెగట్టి యుండుటచే గనులకు చాలనష్టము కలిగినది ప్రైముపత్రిక బ్రుసెల్స్ విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. సమ్మెగట్టిన నాళ్లరులు వారిభార్యలు గనులవద్దకువచ్చి పనిజేయుచున్నవారిని విచారించుచున్నారు. పోలీసువారు రావలసినంత క్లిష్టపరిస్థితులు సంభవించెను. సమ్మె మాడువారముల క్రిందట ప్రారంభమైనది. అందు 80,000 ప్రజలు గలరు.

డాక్టరు రామకామతుగారు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షి:

పరశువాకము డివిజనుకు ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిరి.

మతముపై సోవియట్లుదాడి

క్రైస్తవ దేవాలయములను నిర్మూలించుట

లండను, సెప్టెంబరు 9:— మతనాశముకొరకు సోవియట్లులు చేయుచున్న యుద్ధము జరుగుచున్నది. సోవియట్లు కాసనము ప్రకారము ఎంతో తక్కుగా కొంతమంది “సమ్యక్ముగలవారు” లేని జిల్లాలన్నిటిలోను చర్చలను (క్రైస్తవ దేవాలయములను) నిర్మూలము జేయవచ్చునని ఆస్ట్రేలియను ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞ ఒసంగినట్లు రీగావిలేఖరి ప్రైముపత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు. ఏనగరములో నైన దేవాలయము కొరటకు తగినంతమంది ప్రజలున్నచో ఆనగరమునందలి దేవాలయము నిర్మూలము జేయుటకుగూడ ఉత్తమము గలవు.

రోజునకు 8 గం. పని

లేబరుమంత్రిలసభ

లెర్నె, సెప్టెంబరు 9:— గ్రేటు బ్రిటను ప్రాన్సు, బెల్జియము, జర్మనీదేశముల లేబరు మంత్రిులందరు బెర్లిన్ నగరమునందు సభ జేయుచున్నారు.

వాషింగటనునందు యిదివరకు జరిగినసభలో కార్మికులు దినమునకు ఎనిమిదిగంటలకాలము పనిజేయవలెనని తీర్మానింపబడెను. దానిని చర్చించి పునరుద్ధారణజేయుటను గూర్చి యీ సభ జరుగుచున్నది. జర్మనీదేశమునందు వస్తురూపముగ వ్యాపారము జరిగినపుడు కార్మికులచే యెక్కువకాలము పని జేయించుకొనుటకు హక్కు లేదని మిత్రమండలి మంత్రులు వాదించిరి. చర్చ జరుగుచున్నది.

చైనాలో యుద్ధము

కైంగ్యుగారి సేనలు లిహూనగరముపైకి దాడిచేసెను మున్సి. కాని చాకియంగుగారి సేనలు ఆమాగ్గునునందు ముఖ్యస్థానము లన్నింటియందు కామగొనియున్నవి.

హంగేయిసందు పరిస్థితులు

హంగేయికి 14 మైళ్లదూరమున హ్యోంగ్ నందు యుద్ధము జరుగుచున్నది. కడచినరాత్రి పెద్దగాలివలన చాలదగ్గరగా యుద్ధము జరుగుచున్నట్లు వినిపించుటచే హేంగాయిలోను వాలంటిరును, నాకాశములు గుమిగూడి సిద్ధముగానుండిరి.

శ్రేణించివారు చైనానగరములకువచ్చు మార్గముల కడ్డుగా తగలగట్టుచున్నారు.

కైయోంగ్యులో యుద్ధశాసనము

కైయోంగ్యునందు యుద్ధశాసనము ప్రకటింపబడెను. పరిస్థితులను బాగుగ నెరిగిన కాన్సుల్లు ఏమియు భయపడుట లేదుగాని లూటీలు జరుగకుండ కట్టుబట్టుములు చేసికొనుచున్నారు. టెంట్స్ ను వందలకొలది పోలీసుదళములను తెచ్చియుంచిరి.

సన్ యటు సేనుగారి యిబ్బంది

సర్తకు ధనమీయకుండుటచే సన్ యటు సేనుగారు ఉత్తరదేశమునకు బోవుట నిలుపుకొనవలసి వచ్చెనని కాంటను తంతివార్తలవలన చెలియుచున్నది. ఇన్నార్ల నుండి క్యాంగుటంగు, క్యాంగినగరములందు దీధత్వము జేయుచున్న డబ్ల్యునకై చేరిన సైనికులు ఆప్రయాణమున కియ్యకొనకున్నారు.

రాండుచెబిలు సభను గోరుట

లండను, సెప్టెం. 10:— చైనాలో అధికారమునందున్న ప్రభుత్వము లన్నియును శాంతిబిజయవలెనన్న అన్ని అధికార వ్యములను పిలింపవద్ద రాండుచెబిలు సమావేశమునకు బిలిపించి దేశసంరక్షణార్థము యిక్కట్లులను బాపుకొనుటకుగాను ఒక సమిష్టి సంస్థను (ఫెడరలు) స్థాపించుకొనుట యుక్తమని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక మాదియు చున్నది. కేంద్రప్రభుత్వాధికారము నడువవలసిన విధము ఆర్థిక విషయములు అన్నియు శాంతిస్థాపనావశ్యకతను బట్టి నిర్ణయించుకొనవలెను.

శాంతి సంరక్షణము

ప్రధానామాత్యుని ఆదర్శము

లీట్ల, సెప్టెం. 9:— రామ్ స్వేమాగ్డ వాల్టాగారు డండీనగర వాస్తవ్యులు బిరుదోసంగి యొసంగిన గౌరవమును బడసి యిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. పక్షభేదములను పాటించక ప్రతివారును శాంతిసంస్థాపనకై పాటుబడుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండుకొనవలెను. కాని పదిమందిగూడ ఆలోచించువారికి మాటలు జెప్పుటకునురల వ్యత్యాసము తెలియగలదు. శాంతిరక్షణము, సహకారము పీనియర్లమేమి? ఈమాడును చేయరునట్టి విధాన మేర్పరుచుట దుర్లభమని బాగుగ విమర్శించువారు చెప్పగలరు. కాని అవకాశ మున్నంతవరకు సేను శాంతిస్థాపనకు పునాదివేయ ప్రయత్నించెదను. ఊరక చెడాలోచనలతో కాలము వృధా జేయువాడు బుద్ధిమంతుడుగాడు. వాడు బద్ధకిష్టియగును.

జార్జియాలో పోరాటము

కాస్టాంటినోపల్, సెప్టెంబరు 10:— కాకససు రాజ్యమునందు జార్జియాలో సోవియట్లు ప్రభుత్వ వైస్యములకును ట్రాన్సుకాకేసియా రైల్వే అధికారులకును తీవ్రమగు పోరాటము జరుగుచున్నది. కాకససు అంతటిలో సైనికశాసనము అమలు జరుపబడుచున్నది. ఇంకను విప్లవము ప్రారంభమైనకాని పోల్కు సోవియట్లు వైస్యములు బోయి కాపుదలగాయున్నవి. బాటమునందు పలువురు వధింపబడిరి.

భూగోళసంచారము

వాషింగటను, సెప్టెంబరు 10:— విమానములపై భూగోళ సంచారమునకు ప్రయత్నమైన అమెరికనుల సేవెచ్చటికివచ్చి అధ్యక్షుడు కూలిడ్జిగారిచే సత్కృతింపబడిరి.

జ్వరహరి

సీసా 1-3 నెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరిని అయిదుపుటలు సేదించిన పట్టు విడుపు జ్వరమును చలి పురాజుజ్వరములు పెండ్లగు శుభ్ర స్వరూపము బొనును అప్పుతాంజనము డిపో మదరాసు - బొంబాయి

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు, సెప్టెంబరు 10: వై.యం. సి. యు. బిల్డింగ్ గురించి సెల 12 వ తారీఖు శుక్రవారం 5 గంటలకు కేంద్ర పరమలసహాయనిధి కార్యనిర్వాహక కమిటీ భవనావళి ముగిసినది.

రాకపోకలు:—గౌ. టి. ఎస్. శివజ్ఞానంపిళ్ళెగారు నిన్న రాత్రి చింతలపేటలో పశువులకల జాడబోయిరి. గౌ. గ్రహముగారు, మేజరు పాలుగారు, మార్షల్ గారు నిన్న చెన్నపురి వీడిపోయిరి. (వెసిడెన్సీపోస్టాఫీసు సీ. ఆర్. కాంబెలుగారు నేడు దయము చెన్నపురివచ్చిరి.

మహమ్మదీయ ప్రచారకుని ఉపన్యాసములు:— క్వారీనర్స్ రాజుహుస్సేనుసాహేబుగారు మహమ్మదీయ ప్రచారకులు అలీఖురునుండి నేడు చెన్నపురివచ్చి 69 శంఖుదా సువీధిలో విడిచియున్నారు. వీరు (1) ఇస్లాముమతంబోధన, (2) ఇస్లాముమతము, ప్రపంచమున అవశ్యకత, (3) కొరాను మార్చి ఆంగ్లమున మూడుపాఠ్యపముల నొసంగెదరు. ఉర్దూ భాషలోగూడ మూడుపాఠ్యపము లొసంగెదరు. ఎవరైనా కోరి సహా మతవిషయములగుర్చి మహమ్మదీయతరులగుడ ఉపన్యసించుదురు.

రేపు ర గి యాహుబుహుస్సేనుగారి అధ్యక్షతకొంద జక్రయ్య ఒపేరాహాసంబంధ ఉర్దూభాషలో ఖురానుగుర్చి ఉపన్యసించుదురు.

ఫస్ట్ గ్రేడు పరీక్షా ఫలితములు

(1924 ఏప్రిలు నెలలో జరిగినవి)
1, 4, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24, 25, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 47, 48, 50, 51, 54, 57, 59, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 76, 77, 82, 83, 87, 91, 92, 93, 94, 98, 103, 107, 110, 115, 116, 117, 119, 121, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 134, 135, 136, 140, 141, 146, 148, 150, 151, 153, 154, 157, 161, 163, 165, 170, 172, 173, 176, 178, 180, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 192, 199, 204, 205, 209, 210, 214, 218, 220, 221, 224, 226, 230.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ

ఆహ్వాన సంఘమువారి కొకనలహా (సి. వి. రంగంకేశ్వర్)
మదరాసులో ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ జరుగనపుడు అంతరు ప్రసిద్ధులు కలిసి ఒకకోశాన అరిగంటగాని గంటగాని రాత్నము త్రిప్పటను జరుపవలెను. ప్రతినిధులు తమరాత్నములను వెంట గొనిరావలెను. వట్టి కబురులుకన్నను తీర్మానములకన్నను యియ్యది ఎక్కువ ప్రయోజనకరము. కొందరు సభ్యులు వడుక లేమనియు వడికిననూలును కొని ఖద్దరుబోర్డును పంపుచున్నారనియు వ్యాపించిన వదంతిని పాశ్చాత్యులు కియ్యది యొక సాధనముగాకూడ నుండగలదు. ఆంధ్రజల్లాల నుండి వచ్చినవారిలో సభ ప్రధమతినమునగాని రెండవతినమునగాని వడుకుటలో పోటీపరీక్ష నేర్పాటుచేయవలెను. నేను బంగారు వెండిపతకములనుగాని ద్రవ్యములుగాని బహుమతుల నివ్వవలించినాను. ఉత్తీర్ణులైన మొదటి 5 గురకు 25, 20, 15, 10, 5 రుపాయలు చొప్పున యివ్వగలను. తమతమ రాత్నములను దెచ్చుకొనవలెను. వడుకుట ఒక గంటకాల ముందును.

మైసూరు ముట్టడింపబడుట
సహాల్పిక ముగియు
సిల్వా, సెప్టెంబరు 9:—పాడ్ జాజ్ ప్రాంతములో మైసూరు సహాల్పిలు ముట్టడించి ఆక్రమించుకొనిరనియు హాఫీ మైలు అను క్రొత్తపొట్టు తీసివేయబడినదనియు వార్తలు సిల్వాకు చేరినవి. (ఆ.ప్రె)

పూజా నిధి

“స్వరాజ్యభవనం” పాలకొండ

శ్రీ భాస్కర భట్ట హనుమచ్ఛాస్త్రిగారు	రు	1-0-0
శ్రీ దువ్వారా కామేశంపంతులుగారు		1-0-0
శ్రీ పూసపాటి భాస్కరరాజుగారు		1-0-0
శ్రీ చెలికాని వెంకట్రావుగారు (వెంట)		1-0-0
శ్రీ నల్లూరి బూసన్నయ్యగారు		1-0-0
శ్రీ చెలికాని రంగనాయకులుగారు (బొడ్డూరు)		0-8-0
శ్రీ కోటగిరి జనార్దన రాయంగారు-రెండవవంతు		0-8-0
రాజం లిలకాసులు		1-12-0
వాగ్దానములు కల్పిన మొత్తం		7-12-0
లోగడ వాగ్దానములలో వసూలు		9-8-0
అంతా మొత్తము		17-4-0
మనిషిలరు మొత్తం (కమిషన్ కల్పి)		15-4-0
గాక బాకీ		2-0-0

వికాఖపట్టణంజిల్లా పాలకొండతాలూకా తాలూకాదు శ్రీయంత గాంధీదాసు కాళీహారు కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు.

పునర్నిర్మాణము

తిరువాన్కూరు దొరతనమువారి సదుపాయములు
తిరువాన్కూరు, సెప్టెంబరు 9:—550,000 రూపాయలు ప్రత్యేకముగా వ్యవసాయపు పునర్నిర్మాణము కొరకై చేరుగా నుంచవలసినదని తిరువాన్కూరు దొరతనమువారు ఉత్తరపు చేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ మొత్తములో రెండులక్షల రూపాయల వ్యవసాయ పునర్నిర్మాణముకొరకు పరపతిసంఘములకు బహులియ్యబడును. లాండుయింప్రూవుమెంటు ఆగ్రికల్చరల్ లో కిలక్షలున్న యిచ్చుటకు యేర్పరుప బడినది.
ఈసందర్భములో పంపబడిన అధికారప్రమరణములో నిట్లు ఉన్నది:— “వరదలవలన నాశనమైన భాగములనుండి బదుళ్లకొరకు పంపబడిన రైతుల దరఖాస్తులు సానుభూతితోడను తహస్సీలుదారు లందరు జూడ వలయును. అన్ని దరఖాస్తుల కంటైన వ్యవసాయదారుల దరఖాస్తులు ముందుగా జూడవలయును. అప్పటికికొను విధానమును రైతులకు చెప్పిరూపు ఆచరణ విధిల్లి సానుభూతితో అధికారులు ఉపయోగించవలయును. బాధనివారణకు వెంటనే అప్పులుఅధికాదలీయవలయును. అధికారుల పగమందుంచిన సామ్యు చాలకపోయినయెడల వెంటనేవారు ముఠాంతసామ్యుకొరకు వారు న్రాయవలయును. తనఖాస్తీ చాలనియెడల యెంతవరకు ఆస్తీ చాలినో అంతఅప్పు యివ్వవలయును. గాని దరఖాస్తు అధికారులు ప్రోసిజ్యూరుదు. రూపు ప్రకారము పశువులు చిత్రములు వ్యవసాయమునకు కావలసిన వడ్డుకొనుకొనుటకు ను పాడై పోయిన యిండ్లు కట్టుకొనుటకును భూమిమీదగాని యింటిమీదగాని జామీనుమీదగాని బదుళ్లుయిచ్చుటకు అశకాశ మియ్యబడినదని అధికారులు గుర్తింపవలయును. ప్రస్తుతము స్థితిగతులలో ధల వొంగు రైతుల సదుపాయముకొంత అప్పుతీర్చుటకు మొత్తముగానియ్యనక్కరలేకుండ అప్పుడప్పు డిచ్చుటకు వీలుకలుగ జేయబడినది.

ఒక అద్భుతము

దొంగ పోలీసువానిని రివాల్యరుతో పేల్చుట
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 10:—క్రీస్తుశాబ్దవద్ద ఒక అద్భుతమైన చిత్రము నేటిఉదయమున జరిగెను. దొంగతనము చేయుచుండగా చూచిపట్టుకొనుటకు ప్రయత్నము చేయబోయిన ఒకకనిస్టేబులు పల్లెటూరు దొంగవాడొకడు రివాల్యరుతో రెండుసార్లు ప్రేల్చెను. కొంతమందిపోలీసువారక్కడనుంటునే రాగానే దొంగపాతిపోయెను. వారితో తరుముబడినదొంగపేల్చుట ప్రారంభించెను గాని గురికొట్టిపోయెను. తుదకు దొంగ పట్టుబడెను. పోలీసువారు చెడుకగా వానివద్ద ఆరుగడులుగల రివాల్యరును 25 రూపాయలు ఉండెను. (ఆ.ప్రె)

సకలత్వాలాగారి ఎన్నికలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
లండన్, సెప్టెంబరు 11:—శ్యాటర్స్ కార్మికపక్షము వారేగ్రీవముగ సకలత్వాలాగారిని ఎన్నుకొనినట్లవ వాతీయ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ప్రోక్లెయిటెట్ పాటిగాదని పోర్టుచాలు కార్మికపక్షమువారు ఆక్షేపించిరి. రాయబారుల మాటలను ఈవిషయమై ఆలకించ నిరాకరించుట వ్యాయవిరుద్ధమనిరి.

చీనా కలహము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
లండన్, సెప్టెంబరు 11:—చంగ్గోలినుగారు తమ సైన్యములను పూర్తిగ సమాజేతముజేసెనని తెలియుచున్నది వీరు మంమారియానానాద్దుకు జేరిరట. ఆధునిక ఆయుధములతో చింగ్గోలికొగారిసేనలు 150000 మంది గలరట.

ఇండియా హామయంత్ర

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
లండన్, సెప్టెంబరు 11:—సర్ ఆడ్రు హార్టిజిలుగా రిఫ్టానే డిప్యూటీ ఇండియాహామయంత్రగ సర్ మాల్కం నేటసుగారు నియమించబడిరి.

స్వామ్యుల్ పిండెబరు డీవర్డుగారు ఒక అసిస్టంటు సహాయమంత్రగను ఇండియాకార్యాలయపు శేఖరుడుగను నియమించబడిరి. టాంకిన్సుగారిని ప్రధానేటు సెక్రెటరీగ రిచర్డు గారు నియమించిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ఒక క్రూరకృత్యము

కూనూరు, సెప్టెంబరు 10:—నిన్నటిసాయంత్రము మిశను హిల్లువద్ద దారుణముగా కొంతమంది కొట్టుబడత నారాయణ స్వామిని లాల్ ఆసుపత్రిలోనికి కట్టుకట్టుబట్టె తీసికొని వచ్చిరి. కూనూరు పారిశుధ్యసంఘపు నీటిపనులమీద నితడు ఓవరు సీరు నారాయణస్వామి కాత్రి ఎనిమిది గంటలప్పుడు కూతుళ్లతోడను భార్యతోడను మాట్టుండి మాటాడుచుండగా బలినవ్వు ఏనుగురు మనుష్యులు దుడ్డుకర్రలతో వచ్చి ఆతని కళ్లు యొక్క డనున్న దని అడిగి రట. యింటిలో లేదని జవాబియ్యగా వారాతని మోడిరట. యింటిలోనివారు కేకలు చేయడంతోడనే యాదువులు పారిపోయినట్లు విచారణవలన తెలియుచున్నది. కొట్టినవారిని బట్టుకొనటకు మాటాడుకారు తోలుకొని వెంటడించిరి. యిప్పటివర కెవ్వరిని పోలీసువారు బంధించలేదు. కాకచక్రముగా పోలీసువారు విచారణలు సల్పుచున్నారు.

ఏలూరు మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 10:—ఈ సందర్భము ఖాళీయగుచున్న మ్యునిసిపల్ కాన్సిల్లర్ల స్థానములు 7 టికిని 25 వరేదీని జరుగవలసిన ఎన్నికలకు నిన్న సాయంత్రము నామినేషనులు చేయబడెను. మొదటి వార్డుకు 10 మంది నియమితులన్నారు. వారిలో నలుగురు జస్టిస్ పార్టీవారు. డాక్టరు కోనాసరసింహారావుగారు 2 వ వార్డునకు పూర్వపు జస్టిస్ పార్టీ సభ్యునితో పోటీచేయుచున్నారు. రెవ వార్డుకు పుష్ప నారాయణమూర్తిగారు పూర్వపుసభ్యుడు. లక్ష్మీకెట్టి సుబ్బారావు గార్లు పోటీ చేయుదురు. 3 వ వార్డుకు దుగ్గిరాల ప్రసాదరావుగారును పూర్వపు సభ్యులుగ. కేతు మానుల్లాగారితో పోటీచేయుదురు. 4 వ వార్డుకు వకీలు సీతారామయ్య డాక్టర్ శర్మ కొర్రపాటి లక్ష్మీనారాయణ వెంట్రప్రగడ మాణిక్యముగార్లు నామినేషన్ చేయబడిరి. మొదటిఇద్దరును పూర్వపు సభ్యులే. శర్మ లక్ష్మీనారాయణ గార్లు తమనామినేషను కాగితములలో వార్డు నెంబరు చేయ మరచిపోయిరి. శర్మగుగారు విచారణ జరిపి నామినేషనుల నంగీకరించిరి.

గూణి మూత్రాలు

20 మూత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-8-0
రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జిగురురేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మూత్రలను మూడుపూటలు నేపించిన లోడనే నిలిచిపోవును. పీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

లివిచారణసంఘసూచనలు

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు అంగీకరింపవలెనని భారతశాసనసభలో సుపపాదించుట

పండిత మోతీలాలు గారి సవరణ

సీన్లు, పెప్టెంబరు 10:—నేడు ప్రేక్షకుల స్థానములు క్రిక్కిరిసిపోయెను. కారణము లీనవేదికపై నేడు చర్చజరుగునని ఆందోళన అత్యంతముతో వచ్చిరి. ప్రేక్షకులలో సర్వము ఉద్యోగులు చాలమందిగలరు. డిపార్టుమెంటుల ఆఫీసరుల స్థానములు ముందే పూర్తిగా ఆక్రమింపబడెను.

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు లీనవేదికయందలి నూచనము జరిగినచును అంగీకరింపవలెనని కోరుచు గంభీర పటుతో పన్యాసమును గావించిరి.

ఒక కొత్తసభ్యుడు ప్రమాణమును గైకొనెను. ప్రశ్నోత్తరములతో నొక గంట సరిపోయెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

సర్ ప్రాజుచు నేనుఖానాగారికి (చేగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు క్రిందటిచూర్చిలో అంత్యమైన మూడుసంవత్సరములలోను తెలుచినాననుచును పశ్చిమోత్తరసరిపాద్మరాష్ట్రము లందును వరుసగా 226, 109, 84 కొట్లాటలు జరిగినవి చెప్పిరి. ఈమూడుసంవత్సరములలోను వరుసగా 98,70,45 మంది చని పోయిరి. 80,80,9 మందికి గాయములు తగిలెను. 170,90,34 మంది కనబడకుండపోయిరి. ఇందు బాధజేందినవారు చాల మంది మహమ్మదీయులే.

రంగారామగారు పశ్చిమోత్తరప్రశ్న చేయగా సరిపాద్మ ప్రాంతవాసులకు ప్రతిసంవత్సరమును ఆయుధసంఖ్య యెక్కువగుచున్నదని (చేగారు చెప్పిరి.

అట్లు ఒక చోటనుండి మరొకచోటికి తెలిపాను యేర్పాటులు చేయబడెనా యని రంగారామగారు మరల నడిచిరి.

(చేగారు ఇది చాల పెద్దపనియనియు ప్రభుత్వము వారు చేతనయినంతవరకు జేయుచున్నారనియు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

భారతీయ ఐ. సి. యస్. ఆఫీసరుల సంఖ్య

సర్ పురమోత్తమ దాసుగారు ప్రశ్నింపగా హోంమెంబరు గారికొ న్నేటుమెంటును ప్రకటించుచు 1861 లో 808 మంది ఐ. సి. యస్. ఆఫీసరులుండిననియు, భారతీయులెవరును లేరనియు, 1887 లో 1077 ఆఫీసరులుండిననియు ఇందు ముగ్గురు భారతీయులనియు 1918 లో 1871 మంది యుండ 66 మంది భారతీయులుండిననియు 1924 లో భారతీయుల సంఖ్య 184 కు పెరిగిననియు చెప్పిరి. లిట్టలో చేర్చినఉద్యోగములగుడ జేర్చినయెడల 1880 ఆఫీసరులలోను 241 మంది భారతీయు లుందురు.

దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గుమీద ప్రతీకారముగ నెక్కువపన్ను వేయవలెనని భారతశాసనసభ గావించిన తీర్మానముపై ప్రభుత్వమువారు త్వరలోనే ప్రకటించెదరని సర్ ఛార్లెస్ ఇన్సు గారు సర్ ప్రాజు చున్నేను ఖానాగారికి చెప్పిరి.

లీకమిషనుగూర్చి ప్రశ్న

రామచంద్రరావుగారంతట ప్రైవేటు నోటీసును బండ్రి ప్రశ్నపరంపరల నడిపిరి. లీకమిషనుయెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యమును భారతశాసనసభలో డెలుపవలెనని కోరినదానిపై నేమి జరిగెనో డెలుపవలెనని ఆయన అడిగెను.

హోంమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతప్రభుత్వమువారు భారత శాసనసభాభిప్రాయములను భారతమంత్రికి చెల్పి యీసాక్ష్యమును బహిరంగము జేయవచ్చునేమోయని యడిగినది చెప్పిరి. ఈకమిషనును నియోగించుటలో వారు సాక్ష్యమును ప్రకటించవలెనని యొక్కడను లేదు. అటు లేకపోయినను సాక్ష్యము యొక్కకాపీని భారతమంత్రికి సమర్పించిరి. కమిషను సభ్యులతోకా ప్రకారము ఆయన ఆసాక్ష్యమును ప్రకటించకుండుటకుతీర్మానించు కొనెను.

ఎకమిషనుగాని సాక్ష్యమును ప్రకటించకుండునకార మిచ్చుటకు ముందేపెట్టిన ఆచారముండేనేమో తెలిపెనని యని రంగారామగారు రడిగిరి.

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమను గారు రాయబరమిషను నియోజనపత్రమును దయారు జేయువిషయము తనకు చెల్లెయనే తెలియదని చెప్పిరి.

సర్వసుఉద్యోగుల విజ్ఞప్తులు సభ్యులకు పంపినవాని భాగములుగాకుండ భారతశాసనసభ కింకను డెలుపునజేమైన గలదా యని రామచంద్రరావుగారడిగిరి.

హోంమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల ప్రత్యుత్తరములు ప్రకటించబడెనని చెప్పిరి. అసాంక్షద్రాసు శాసనసభలలో అంగీకరింపబడిన తీర్మానములకాపీలు భారతప్రభుత్వమునకు వచ్చినవిగూడ ప్రకటించబడె నని చెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలు గారు కమిషను నియోజనపత్రమును జదివి అందు కమిషను సంపూర్ణముగ విషయసంగ్రహణము జేయవలెనని యన్నటుల జెప్పి యీమాటల కర్థములో కమిషను సాక్ష్యమును ప్రకటించవలెనని లేదాయని యడిగిరి.

ఇది వారివారియభిప్రాయముబట్టి యుండు నని హోంమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

జిన్నాగారు:— లీ నివేదికముగాక యీసభవారి కాధారము లింకేమైన గలవా?

సర్ అలెగ్జాండరు:— మీకు కావలసినంత సామగ్రి చేయవచ్చును.

సర్ పురమోత్తమదాసు:— సాక్ష్యమును భారతమంత్రికి పంపుటకు ముందు భారత ప్రభుత్వమువారు దానిని పరిశీలించిరా?

సర్ అలెగ్జాండరు:— లేదు.

సర్ పురమోత్తమదాసు:— అట్లయిన ప్రభుత్వమువారు సాక్ష్యమును జూడకుండానే యీనివేదికపై నిర్ణయమును బడసిరా?

సర్ అలెగ్జాండరు:— ఇందులకు పూర్వసాంప్రదాయము లేనియో గలవు.

రంగారామగారు:— ఏమైన జెల్పెదరా?

సర్ అలెగ్జాండరు:— నా కనేకము తెలియును. కాని అన్నియు జ్ఞాపకమురావు. భారతప్రభుత్వమువారు బాధకమిటీసాక్ష్యమును జూడకనే నిర్ణయమును జడసిరి.

సర్ జేపీలు బ్లాకెలు:— ఇంచితేపు కమిటీ సాక్ష్యము గూడ వంటే ఈమిటీవారు అసభికాసాక్షి నొక్కరినైనవిచారింపలేదు. వారేవిషయములజెల్పిలో అన్నియును భారతప్రభుత్వమువారిపద్ధతులు.

సర్ ఛార్లెస్ ఇన్సు:— (సర్ పురమోత్తమదాసును జూచి) ఇంచితేపుకమిటీ ప్రభుత్వనేపట్టుగాని రెయిల్వే ఏజెంట్లను విచారింపలేదా?

ఈసమయమున అగ్గవృద్ధుడొకడే యీవిషయమై యింకను ప్రశ్నలుడుగకుండ అవీవేసెను.

మాంటి గోమరీ రైలుప్రమాదము

రామచంద్రరావుగారు యీమధ్య మాంటిగోమరీపద్దజరిగిన రెయిల్వేఅపాయమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా సర్ ఛార్లెస్ ఇన్సుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆచనిపోయినవారి బంధుగుల యెడ ప్రభుత్వసానుభూతిని చెప్పిరి. ఈ విషయమై విచారింప నియమించిన ఆఫీసరు ప్రభుమనిజేదికము ప్రభుత్వమువారికి జేరెను. అంత్యనివేదికమునకై వా రెదురుజూచుచున్నారు. ఇందు 97 మంది చనిపోయిరి. 105 మందికి గాయములు తగిలెను.

ఈ విచారణలో అసభికారసభ్యులనుగూడ జేర్చవలె నని పండిత మోతీలాలు గారు నూచించిరి.

ఇట్లు చేర్చుటవలనగల్గు లాభ మేమియుగానియునులేదని వాణిజ్యాంగకాఖాసభ్యుడు చెప్పెను.

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారంతమాత్రాటిట్టి ఓల్లు పెల్లె కమిటీ నివేదికను ప్రకటించిరి.

అంతట విదేశ మూలధనమును భారతదేశములో పెచ్చించు విషయమై విచారింప నియమింపబడిన కమిటీయందు పనిజేయుటకు వల్లరు సభ్యులయన్నికలు జరిగెను. ఫలితము జివన డెలుపబడును.

కమిషను సూచనలు న్యాయములైనవి?

లీకమిషనును నియోగించుటలో భారత శాసనసభ కోర్కె ప్రోసేయబడెనని యెట్టిద్యమమును లేకుండ యీ నివే

దికమునుగూర్చి చర్చింపవలెనని సభవారిని గోరుచును, ఆనూభ సల అత్యంతము ఖ్య ఫలితము అజాప్తము అని సకారాణములు న్యాయముల ని నిర్దాపించుచును సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు పక్కాగంట నేపు బొట్టాడిరి. లీకమిషనుసూచనలు యెదురుదిగునని భయముతో భారతశాసనసభవారికి ప్రతిహేలముగ నుండెను. లీకవేదికను జూతినయెడల యిట్టిభయమునకు కారణ మేమియుగానించెను.

సాక్ష్యమును ప్రచురింపుడు

సర్ అలెగ్జాండరు తీర్మానము సుపపాదించుటకుముందు ఆసభికారసభ్యులు కమిషనుపుచ్చుకొన్న సాక్ష్యమును ప్రచురింపవలెనని ఆయనను పట్టుబట్టిరి. హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యీకమిషనుసాక్ష్యమును ప్రచురింపనవసరములేదని భారతమంత్రిజెల్పెననియు, భారతమంత్రిగూడ సాక్ష్యమును డెలుపకుండనుండెడిదనియు జెప్పెను. భారతప్రభుత్వమువారే సాక్ష్యమును జూడలేదు. ప్రభుత్వవిధానమును శరస్కరించు నధికార మొకమిషనుజేయబడలేదనియు, త్వరలోనే ప్రభుత్వ విధానమునందు సంస్కరణములుజరుగునని వారికిజెల్పెననియు హోంమెంబరుగారు జెల్పెననిచెప్పిరి. కమిషనుసభ్యులనిష్పాక్షిక విభాత్యత్యమును నూచించుచు వారందరను ఏకాభిప్రాయము నే తెల్పుదరని తలంప లేదనియు యేకాభిప్రాయము జెల్పినపు డు యెవ్వరును వారినిర్ణయముల ప్రాయుఖ్యమును కాదనజాలర నియు హోంమెంబరు గారు చెప్పిరి. తృప్తిగల్గి శ్రద్ధతో సమర్థతతో వనిజేయు సర్వము ఉద్యోగులుండుట ఆసభమునయియు వారు లేకున్నయెడ నెట్టి ప్రభుత్వ నిర్మాణమైనను ఒక్కోజయిన జాలదనియు సభవారి కాయన నచ్చజెప్పెను. ప్రభుత్వవిధానమునందున్న కళంకమును తదాచరణమౌతు లగు సర్వము ఉద్యోగుల కంటగట్టరాదు.

సర్వసులపై అధికారమును నిర్ణయించుటలో కమిషను వారు వానిపై అధికారము రెండుకాళ్లలోను పాలనమునందు యెవరియెడ బాధ్యతగల్గి యుండవలెనో వారికుండవలెనని భావముతో నుండిరి. భారతశాసనసభయెడ గాని పార్లమెంటు యెడగాని బాధ్యతలేని భారతప్రభుత్వమున కీఅధికారము నిచ్చుట బాధ్యత యేమియులేని సంస్థకిచ్చుట యగును. ఇంతేగాక యిట్లుచేయుటవలన మరల ప్రైవేటారిని జేర్చుటకుజిబ్బంది గల్గును. కొన్నిసర్వసులకు రాష్ట్రపరముల జేవనపును వెంటనే పబ్లికుసర్వసు అట్లు ఒకటిజేసి పబ్లికుసర్వసు కమిషను నొకదానిని నియమించి రాజకీయ వివాదాలతో నారిపై ధ్వజమెత్తకుండ రక్షింపవలయునని ఆయన గట్టిగ జెప్పెను.

బ్రిటిషు రైక్రూయిటుమెంటు ఆపితే

భారతీయులను జేర్చుకొను నూచననుగూర్చి మాటాడుతు ఆ సంఖ్యలను జూడ ఆశ్చర్యము గల్గెనని ఆయన ఒప్పుకొనెను (బ్రిటిషువారలను ఉద్యోగములలో జేర్చుకొనుట పూర్తిగా నాపివేయవలెననికోరుచుడెను. అట్లు ఒకసారి చేసినయెడల మరల నింకొకసారి జేర్చుకొన మొదలిడుట సాధ్యము గాదనియు, ఒక్కసారి యిట్లా చేసినయెడల బ్రిటిషు ఆఫీసరులలో స్థిరమించెదరనియు ఆయన హెచ్చరించెను. కమిషను నూచించిన విధానముప్రకారము నాలుగు నుపేరియరు సర్వసులకును సంఘము వకు 45 మంది బ్రిటిషు ఉద్యోగులను జేర్చుకొనవలయును. బ్రిటిషు ఆఫీసరులు 120 మంది పింఛను పుచ్చుకొనవలెను. ఇట్లు మానిజేయుటవలన ఫలితము రానీయు మని కొందరనవచ్చును. కొందరు దుఃఖింపవచ్చును. బ్రిటిషు జాతియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును బ్రిటిషు రైక్రూయిటులను బ్రిటిషువారికి ఉద్యోగము లిచ్చునదేకేముతోనే యిట్లు చేయుచున్నటుల నూచింపబడెనా యని ఆయన అడిగెను. జాతిభేదములగూర్చియు రాష్ట్రముల భావములగూర్చియు ఆయన ప్రసంగింప గోర లేదు. కాని కమిషను సూచన ప్రకారము జూడ ఎంతవరకు సంతక్షణ మేర్పడ గలదో తెలిసని ఆయన చెప్పెను. వివిధజాతులకు సర్వసులలో నుండ గల భాగమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చాలాచింతించుచున్నారు.

ఆర్థికసూచనలు

కమిషనువారు ఆర్థికవిషయముప గావించిన సూచనలలో వారికి రెండుదేర్భములు గలవు. ఇప్పుడు సర్వసులలో నున్నవారికి సౌకర్యము జేయుటకాటియు, సర్వసులలో జేరుటకు ప్రోత్సాహము గలుగజేయుట మరొకటియు. ఆయన సర్వసు ఉద్యోగులు జీత మెక్కువ కావలెనని కోరినవిషయమునుగూర్చి సవిస్తరముగ జెప్పుచు 1919-20 లో ఆలస్యముగ

నైనను చేసిన సమర్థము మానకముతో పాడైపోయెనని చెప్పెను. ఏదేమిటనంటేను స్వయం ఉద్ధోగము పోకగ్గములకయెదురుజూచుచుండిరి. వారి నెక్కువగ పరీక్ష చేసిరి. ఇప్పుడు వారి కిప్పుడది చాలకాలముక్రింద నియమవినదియు సర్వము లనుబట్టి ఆలోచించినదియునే యున్నది. వారు మాత్రమేవిధానమును సరించి యుండుటకై యీ విధముగ బహుకరింపబడగోరి రను అపవాదు సత్యముగాదు. ఓమనశీల జీతమునంతను పాను లతో నియతముజేసి వేతనము సభివృద్ధిజేయ కమిషను సూచనలను ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి.

పాలకొద్దోగములం దున్న ఆఫీసులకు సౌకర్యము జేయు విషయములందు వాగు ఇండియను కమిషనరుల ప్రత్యేకాభిప్రాయముల త్రోసివేసి నెలకు రి వేలవరకు సంపాదించుచున్నవారికి సౌకర్యములు చేయుటకు మధ్యమార్గముగ ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి. ప్రయాణ సౌకర్యము లీ స్థితిములో ముఖ్యమైనవి. ఇది వివేకమైన దేమియునుగాదు. అన్యచేసెంటెదు సర్వముల పెన్నులవలెగాడనింటే. గవర్నరు ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరు తనివరకు వచ్చు వి. కి. యస్. ఉద్ధోగి పెన్ను నెక్కువ జేయవలెనను సూచనను కొట్టివేసిరి అందరను నవ్వగా ఆయన ప్రకటించెను. ఆర్థిక ఫలితములగుర్ని కమిషనువారు వేసిన అంచనాలు సంబంధముగ నుండెనని ఆయన యింకను జూపెను. భారతీయు ల నెక్కువ జేయుటలన సంరక్షకమునకు కెండులక్షలుపైగా నింకయును గాని పిదప వెలుగును. భారతీయుల శీతమును తగ్గింపరాదని ప్రభుత్వమువారు కమిషను సభ్యులలో నేకీభవించిరిగాని యీ విషయ మింకను విచారంపబడును.

ఈదకు ముగించుచు మంచినపుడులగు అంగ్లేయులను సర్వములో జేర్చుకొనుట అవసరమని ఆయన గట్టిగ జెప్పెను. ఇప్పుడు దృఢావలసినంతమంది సంఖ్యవచ్చుటలేదు. కాని కమిషను సూచనలంగీకరింపనెడల క్రొత్తవారు బైటికివచ్చెద రని ప్రభుత్వమువారు లీప్రభుత్వతో నంగీకరించిరి. ఇంగ్లాండులో ప్రజలు యీ సభ్యులని చర్చలఫలితముల గనిపెట్టుచుందురు. ఈ సమయము చాలగొప్పదనియు, సభ్యులైనయనకాళమును బాధ్యతయు చాల ఎక్కువైనవనియు ఆయన భావించెను. ఆర్థికముగ చాల వివరములను చేయుటవలెనని వారు వినియుందురు. ఇట్టివి ఆర్థికముగనే గాక మరెంతవరకును ముందుగూడ ముఖ్యమైనవి ఉపద్రవకరములైనవి జరిగెను. (దీర్ఘ హర్షము.)

పండిత మోతీలాలు సవరణ

భారతరాజనసభ ఫలావళి సంచిక రమ సమావేశమైనపుడు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు సేవన కీర్తిపాత్రీ పదముని లెన సవరణ సుపాపించి సక క్లాబంటు మరెయికదానిని నివరించుచు అవి యెట్లు న్యాయముతో జెప్పెను.

అసలే చర్చించరాదు

ఈకమిషను వద్దన్నకొద్దియు భారతదేశముమెడజాట్టిన విధముజూడ అనివేషకము సేమాత్రమును పరికింపనేరారు కాని తమకుపూర్వముండిన మంత్రిసర్వము చేసినపనికి కార్మికప్రభుత్వ బాధ్యత వహించజాలరుగాన ఆయననివేషకసంతయు జూర్రగజదివి దానిని పూర్తిగత్రోసివేయవలెనను నిర్ణయమునకువచ్చెను. “నివేషకను అంగీకరించుట భర్తృమనియు, ఆర్థిక సూచనలను దాదాపుగ నంగీకరించుట యుక్తమనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పిన అభిప్రాయమునందలి మాటలనుజూడ వారి రాజీని పూర్తిగ అంగీకరింపలేదని తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వము వారు వివరములను లేమియు లేకుండ యేమాత్రమంగీకరించిరి ఆయనకు తెలియదు. కమిషనులో భారతీయులకు ప్రాతినిధ్య మేలేదనియు, మితవాదులందరుగూడ కమిషనును బహిష్కరించినదియు ఆయనజెప్పెను. సర్వములందు తెల్లవారిసంఖ్యను దీసివేసి నల్లవారిని జెట్టుట ఆయనకష్టములేదు. వారు ప్రభుత్వనిర్వహణమునకు ఏజంట్లుగమాత్రముండవలెను. యూరోపియను ఆఫీసులను ఇండియాలో మాత్రమేగనుండ కుండభాయంపేభాయిఅను కొనుగట్టుండవలయును. ఇప్పుడున్న వద్దతొమబ్రువద్దతిగనున్నది. కావ సె ల్లివేయవలయును. ఇప్పటి కదితగదు. ఆయన సివిలుసర్వసులేమియును అందించి వారికి స్వార్థాశయములున్నటుల యేమియును దెలుపలేదు. కాని యీమాత్రమనిపిటికన్న ముఖ్యమైనది పాలనపుపట్టు విడువకుండుటగలదు. స్వరాజ్యము నిచ్చుకొనా విచ్చి బ్రిటిషుపాలనను అంతరింపవచ్చునప్పటికి యేమాత్రమును గండియకుండకుండవలెనని ఆచెడ్డకోజారాకుండ బునారులనుజల పరుపజూచుచున్నారు. కొన్ని సూచనలయిప్పుడున్న స్థితికంటె గూడ వెనుకకుభోవుచున్నవని సూచించుచు, ప్రయాణములను భారతరాజనసభలో అంగీకరింపకుండ జేయుటయు, భారతప్రభు

త్వమువాదనియమించిన ఉద్ధోగములను మరల భారతమంత్రినియ మింపనలెననియుగట్టుట దెల్పిసర్వములకును ప్రభుత్వనిర్మాణమునకు అన్యోన్యసంబంధము గలవని పండిత మోతీలాలుగారు నొక్కిచెప్పిరి. సంస్కరణములు ఉత్కృష్టమున కంటించిన డొల్ల గుర్తయకొ ణ్ణమువలె నుండెడు తప్పములేమియును గాదు. (నవ్వు) కొందరుదానిమీద ససలేస్వారిజేయవద్దనుకొనిరి. జేయవలెనను కొందరు సాష్టానముతో స్వారిజేయజూచిరి గాని అది నడవక పోయెను. వారు దానిని కదల్చగోరిరి. కానికమిషనువారు ముందుమరలను కొన్నింటిని దీసి వెనుకజెట్టిరి. ఇంకను గుర్తము నడువదు. (నవ్వు) పండిత మోతీలాలుగారు గంటన్నరసేపు మాటాడి హర్షస్వలు చెలరేగ కూర్చొనిరి.

ప్రభుత్వ సమర్థనము

పండిత మోతీలాలుగారు రాజీచేయ ప్రయత్నించినందులకు సర్ చారల్సు ఇన్సుగారు కృతజ్ఞతనదెల్పి ప్రభుత్వమువారందుల కంగీకరింపజాలరని జెప్పిరి. సార్వభౌముడు నియమించిన కమిషనును గౌరవముగ సత్కరింపవలయును. ద్వంద్వవిధానము పనిజేయునా, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య వియవచ్చునా యనవిషయములగుర్ని, కమిషను విచారంపగోరలేదు. సర్వములపైతినిగూర్చి మాత్రము జేయవలసినపని జేసెను. ఇంకేగాక ప్రభుత్వయత్నకాఖిలక్రింద సర్వములను మంత్రులక్రిందికి వార్చినపుడు ఆ ఆఫీసులకు కొన్ని హక్కుల నియతలనని సూచించినపుడు ప్రభుత్వనిర్మాణమునందు గూడ మాన్యులవసరమని యుద్దేశించెను. ఈనివేషకయందలి గుణములనుగూర్చి చర్చింపగోరనియెడల యీసభలో చర్చించి లాభము లేదని ఆయన అభిప్రాయము.

జిన్నాగారు ప్రస్తావించిన ప్రభుత్వతరమిచ్చుచు యీనివేషకవలన ప్రభుత్వనిర్మాణాభివృద్ధి కెట్టియాటంకముండదని సర్ చారల్సుగారు రిఫ్లెక్షాయమునుచెప్పిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు పరిపాలనముయొక్క పునాదినిలోతుడియప్రయత్నించుచున్నారని పండితుడు జెప్పినమాటలకు ప్రభుత్వతర మిచ్చుచు ఆయన యిట్లు జెప్పెను.

“భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చినపుడు ప్రభుత్వము వారు భారతదేశమున కొప్పజెప్పవలసినదొకటి ముఖ్యమైనది గలదు. అయ్యది బలమునసమర్థమగు న్యాయము పబ్లికుసర్వసు లేప్ప మరేమియును గాదు. ఈనివేషకయొక్క ముఖ్యతయములలో నిదియొక్కటి. (అమితహర్షము.) సర్వములపద్ధతి యంతకాలమునుండు యేలనగా జీవించుట కర్హులైనవారే జీవించుటగాన. 1918 లో కన్వెన్షరుల జీతములను జూచినయెడల ఆయనకు నోరు ఒకటేతీరున టి టును. (నవ్వు) భారతదేశ ప్రభుత్వమును మార్చవచ్చునుగాని స్వపరిపాలనము గోరు భారతీయ వ్యక్తులను మార్చజాలక. భారతదేశమున కిట్టిప్రభుత్వ విధానమున్నను ఇండియను సివిలుసర్వసు వంటిదొక టుండి జిల్లా ఆఫీసులజిల్లాలో ప్రభుత్వప్రతినిధిగ నుండి ప్రజాక్షేమమును స్వయముగ జూచుచుండవలెను. యూనిటరీపద్ధతినే యుం చవలయును. ఎట్లయినను న్యాయక్రమముల పోషించుటకు బలముగ సర్వములుండవలయును. భారతదేశమునందు వివిధభాతులును మతములును గలవు. భగ్గమునుపదార్థములుగలవు. కొందరు భారతీయులు బ్రిటిషువారిని సర్వములో జేర్చుకొనుటను మాని జేయవలెనని గోరుటవలన బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఆలోచనా నిమగ్నమైనది. నిమ్నజాతి ప్రతినిధులు కొందరు కమిషను యెదుట సాక్ష్యము నిచ్చుచు యూరోపియను ఆఫీసుల యెత్తునగానెలాగాని తక్కువగాగూడనని చెప్పిరి.

డాక్టరు లోహోకర్

హిందూయ వైద్యసంఘమువారు మెడికలు సర్వములపు నర్మిర్మాణము జరుగవలెనని దెల్పిన యభిప్రాయమునే డాక్టరు లోహోకర్గారు బలపరచిరి. మెడికలు, వైద్యశికు సర్వములందు భారతీయులనే జేర్చుకొనవలెనని ఆయనగట్టిగ జెప్పెను. మెడికలు కాఖియందు ఉద్ధోగలను జేర్చుకొను విషయమై హిందూమతగారు జేసిన సూచన భారతీయులను జేర్చుకొనవలెనను ముఖ్యమాత్రమునకే విరుద్ధముగ నుండెనని ఆయన జెప్పెను. బ్రిటిషు ఆఫీసులకు కుటుంబములకు వైద్యసహాయము చవలెనని లీ కమిషనుగావించిన సూచన భర్తృగర్హముగను, ఆ చరణలో యెక్కువ ఖర్చుబెట్టునదిగ నుండెను. వైద్యకాఖిలో కనీసముండవలసినంతమంది యూరోపియనులనుంచవలెనను నిర్దాంతము వెనుకకు దీసికొని బోవునట్టిదగును.

అంతట సభ ఆపువడయబడెను. మరల రేపు సమావేశమైనపుడు చర్చ ప్రారంభమగును. (అ. ప్రె.)

స్టేటు కాన్సిలు సమావేశము

ప్రావిడెంటు ఫండు కానన సవరణపుబిల్లు అంగీకరింపబడుట

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 10:—నేడు స్టేటు కాన్సిలుసమావేశము కొద్దితోనే ముగిసెను. మరల రేపు సమావేశమగును అప్పుడు అసభికారసభ్యుల తీర్మానములు చర్చింపబడును. నేడు ప్రెస్విత్తరములసమయము యేమియును రిసవంతముగలేదు. యా మిగ్గులు ఖానుగారు రి ప్రశ్నలనడుగగా నొక్కదానికిని సరియైన ఉత్తరువు లేకపోయెను. విదేశపు మూల ధనమును దీసికొనుటనుగూర్చి కేంద్ర కాసనసభకవిటి ముగ్గురు సభ్యుల నెన్నుకొను వని జరుపబడెను. ఫలితములు పిదప ప్రకటింపబడును.

ప్రావిడెంటుఫండు కానన సవరణపుబిల్లు

క్రొరారుగారంతట ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినట్టియు యితరములైనట్టియు ప్రావిడెంటు ఫండు కాసనమును సవరించి ఒకటిజేయవలెనను బిల్లు నుపపాదించుచు త్వరత్వరగా ముఖ్య విషయములన్నిటిని తెల్పిరి. సభ్యులెవ్వరనుగాని సవరణ సుపపాదించ లేకపోవుటచేత బిల్లు యెట్టిచర్చ లేకుండనే అంగీకరింపబడెను.

అంత ఆఫీసులకు ప్రకటనముల ప్రయరించుట నణచి జేయవలెనను అంతర్జాతీయ సంఘసంధనల నాచరణలో బెట్టవలెనను బిల్లు యెట్టిసవరణలేకుండనే సభవారిచే అంగీకరింపబడెను.

బిల్లును తయారుజేయుటలో సర్ దేశ ప్రసాద సర్వాధికారిగారు రెండు స్వల్పసవరణలను సూచించిరి.

ఈబిల్లును తయారుజేయుటలో యిప్పుడు ఆదరణలోనున్న కాసనమునుబట్టియే అనుసరింపబడెననియు, అంజేమియును సంబంధములు రాలేదనియు హిందూ క్రైస్తవీగారు చెప్పిరి. కొన్ని ప్రయోగములను సూచించగా సర్ దివావాచాగారు యీ ఆఫీసులకుటనులను ప్రభుత్వమువారు తట్టుకొన్నపిదప నేమి యొనని అడిగి పెద్ద నవ్వుబుట్టించిరి. కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద ఓడకేపు అధికారులు కొన్ని అక్షిలప్రకటనముల బట్టా కొని పిదప బహిరంగముగ వేలంవేసి అమ్మరిని ఆయన జ్ఞాపిక జెచ్చెను.

క్రొరారుగారు ప్రభుత్వతరమిచ్చుచు యీవిషయములలో సాధారణముగ నవి నాకేముజేయజడుననియు, కొన్ని కాపీలు మాత్రము అందుతగినకానియందు రికార్డుజేయబడునని విలుండవనియు జెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

మెయిలురన్నరు మోదబడుట

25000 రూపాయలను దోచుకొనిరి

డక్కా, సెప్టెంబరు 10:—సోమవారం నాడు మేలు సంచికీసికొని భాగవనకా గంజి పోస్టాఫీసునుండి నారాయణ్ గంచి పోస్టాఫీసునకు బోవుచుండగా దారిలో మెయిలురన్నరు వద్దనుండి రు.25000 రూపాయలవిలువగలయన్ షూరు ఉత్తరములను దొంగలు లాగుకొనిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

పాకీవాండ్ల సమ్మెకట్టు

జీతము వృద్ధిజేయమికారణము

మధుర, సెప్టెంబరు 11:—మధుర పారిశుధ్యసంఘములోని పాకీవాండ్లందరును సమ్మెకట్టిరి. సంఘసభ్యుడుక్రీనివాస రావుగారు వారితోకలసి మాట్లాడిరి. పనివాండ్లకు జీతము పెంపుచేయవలసినదని పలుమారులు పంపిన పిటిషనులను చైరుమెనుగారు బుట్టదాఖలా చేయుటచే తాము సమ్మెకట్టితిమని క్రీనివాసరావుగారితో పాకీవాండ్లుచెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

రంగూను, సెప్టెంబరు 10:—2552881 టన్నులవియ్యము

రంగూనునుండి 1928 సంవత్సరములో ఎగుమతి అయ్యెను. 6250000 టన్నుల భాగ్యము 1928-29 సంవత్సరములో వండునని ముఖింపువేయబడినది. కాని నిజముగా 5877848 టన్నుల భాగ్యముమాత్రము పండెను. వెనుకటిసంవత్సరము కంటె 586108 టన్నులు తక్కువపండెను. (అ. ప్రె.)

పోలీసు కాన్స్టేబులమీదనేరము

కుంభకోణం, సెప్టెంబరు 10:—పోలీసు పాడ్డు కాని స్టేటును కొట్టబోయినాడను నేరముమీద డివిజనులు మేజిస్ట్రేటుగారగు టి.గ్రీమగారివద్దపోలీసువారు డిప్టిమెయింపాయన 1073 సెంటు కనిన్వేటు మీద చార్జీయిచ్చిరి.

గౌరుగారిబిల్లు దేశమునకు
లాభము తెచ్చును

డాక్టరు గౌరుగారు హిందూసామ్రాజ్యసభలో 1924 సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో పెట్టినబిల్లు (యువతీకి పదునాలుగు నెలలపాటు పాఠశాలలో ఉండవలసి, అందుకు వ్యతిరేకముగా నడచిన భర్తకు తల్లిదండ్రులకు శిక్ష యనియు మొదలగు సంగతులుగలది) దేశమునకు కీడు తెచ్చుననియు, ఆబిల్లు వుండకూడదనియు వ్యతిరేకాభిప్రాయాలు ప్రతికలయించు తమ అభిప్రాయములను వెదజల్ల మొదలిడిరి. దేశదృష్టిపరీక్షించి దానిని నిర్వాచకముచేయు తలంపుతో యాబిల్లును చట్టముగా మార్చించవలెనని తలపెట్టి బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరేకాని, స్వభవప్రకారము లో వ్రాసినట్లు యువతీమణుల మానవలను పోలీసువారిచేతిలో వుంచుట వారు తలపెట్టలేదు. మలమలముగా ఉన్న యాబిల్లును కొనియాడుచు యిట్టివిషయము భార్యాభర్తలవిషయములో కూడదని తమ అభిప్రాయమును తెలియపరచిరి. ఈమలమలముతో కన్నీటిలో జలక్రిందట సునాతనధర్మముండలిపేటల సభగావించి అందు పదిరెండువత్సరములలోపు బాలికకు వివాహము చేయకూడదని సమాఖ్య కాగితము వ్రాయించిరి. కాని అది చట్టములో లేనందున దానిని ఆచారములో పెట్టుటకు వీలు కలుగలేదు. ఇది యిటుండ మనదేశములో చావులు యితరదేశములలో పోల్చిన హిందువుల మరణసంఖ్య యెక్కువగా నుండును. అందు అబలలు యెక్కువ. ఇంకను లోతుగా పోయి విచారించిన పిల్లలసంఖ్య నూటికి ఆరువదిమందివరకు నుండియున్నది. వీటికి కారణము అతిచిన్నతనమున కూడటయే. ఇందు విషయమై చట్టము వుట్టినదే హిందూదేశములో ఇట్టిదృష్టిని రూపుమాలుటకు తావులేదు. ప్రాచీనగ్రంథముల పరిశీలించిన స్త్రీయశాసనమునను అనగా పదునారవ సంవత్సరమున స్వయంవరములో తన యిచ్చవచ్చిన పురుషుని స్వీకరించి, సంసారసాగరము యందుట మొదలుపెట్టినట్లు కనపడుచున్నది.

ఇట్టిస్థితిలో హిందూరాజులు అంతరించి పరదేశీయులు దేశమును ఆక్రమించుకొను సమయములో అప్పుడు ఉండు విద్యార్థులు కాలశిథికి తగునట్లు బాల్యవివాహములు అనవరతమై వ్రాసియుండిరి. అటుపిమ్మట అక్టోబరు 1529 సంవత్సరములో మహారాజా మొదలగు సంస్థానాధీశ్వరుల సలహాతో పురుషునికి 25 సంవత్సరములు రాజదేవుని బాలికకు 16 రానిదే నున్న వివాహము చేయకూడదని శాసనముచేయ సమకట్టెను. అతనితరువాత బొరంగజీబు దుర్భాగ్యుడైనందున, మొగలరాజ్యము పీఠించి దేశము మరల హిందూధర్మవచ్చినందున మరల నిట్టి సంగతులకు తావులేకపోయెను. హిందూదేశమువన్నెకు కళంకమును తెచ్చిన 'సతి' 1829 సంవత్సరములో తాజా రాను మోహనరావు ప్రోత్సాహమున బెంటికుప్రభువు తొలగించెను. కాని అక్టోబరు తలపెట్టిన రెండవవిషయము వివాహముల సంగతిలో యంతవరకు యెవరు జోక్యము కలుగజేసికొనలేదు.

నేడుమన ప్రమాణముగా తీసికొనిన ద్విజకుటుంబములో పుట్టిన ప్రతి మగశిశువుకు యెనిమిదవవత్సరమున ఉపనయనము జరుగవలసియున్నది. అటుపిమ్మట బ్రహ్మచర్యము నీచముగా పదిరెండువత్సరములు తక్కువలేకుండా జరిపి తదుపరి కొంతదబ్బు స్వీకరించి వివాహము చేసికొనునప్పటికి యిరువది అయిదువత్సరములవాడగును. 'కలహస్తి' అనుస్మృతివాక్యప్రకారము యాయుగమున సగటున అరువదిసంవత్సరములు ఆయుర్దాయము. బాల్యము యశవనము కౌమార్యము వృద్ధాప్యమునాలుగు తెరంగులు మెట్లు అబలలు గడపవలసియున్నారు. 60 సంవత్సరములను సమానముగా భాగించిన భాగమునకు 15 సంవత్సరములు వచ్చును. బాల యాలోపలనే పుష్పవతియైనను, యశవనము యామెను పదహారవ సంవత్సరము రానిదే అంటురు. తొటకాపరి యెటుల లాభముమీద ఆశను త్యజించి, మొదటి రెండు సంవత్సరములలో భేతమొక్కలపూతను గిల్లివేయనో, అటులనే సుతమారిణులు త్వరలో అనగా తొమ్మిదవయస్సులోనే రజస్వలయయినను వారిని పదునారవసంవత్సరము చేరినదే భర్త సన్నిధిమన నేకాంతముగా నుంచగిల్లును. గౌరుగారు యాబిల్లులో వివాహము చేయగిల్లుదు. అని మార్చి వయస్సులోకూడా పదునారవని పెట్టెయెడల దేశమునకు మహాపాపకారముచేసిన వారగుదురు. అదియునుగాక పురుషుడుకూడా యిరువది అయిదుసంవత్సరములు, రానిదే బాలికను పెండ్లిచేసికొనకూడదని అని కూడా బిల్లు శాసనముగా నుండినదేశములో వుండు పిన్నవయస్సులో కలుగుమరణములు చాలావరకు తగ్గునుగాన అడిగూడా

స్త్రీపునస్సంధాన వయోనిర్ణయ
శాసన నిరసనము

(శాసనము నారాయణమూర్తిగారు)
డాక్టరు గౌరుగారు 1924 సం॥ ఫిబ్రవరినెలలో ధర్మపునస్సంధాన వయస్సును 14 సంవత్సరములకు నిర్ణయించుచు ఇండియాశాసనసభయందు, పీనల్ కోడ్ అమెండుమెంటు ఆఫ్ అనుపేరుతో "స్త్రీ 14 సంవత్సరములకును దే రజస్వల అయి నప్పటికి, తానువ్యాయముగా వివాహమాడిన భర్తతోనైనను సంగమముచేయరాదనియు, అందుకు వ్యతిరేకముగా జరిగించిన యెడల భర్తకు రెండు సంవత్సరములు శిక్షగా నిజరీమానాగాని లేక రెండు నెలలుగాని విధింపబడును" అనుసవరణతో నోబిల్లును ప్రవేశపెట్టినట్లు ప్రతికాముఖులను నేను వినియుంటిని. పాపము డాక్టరు గౌరుగారు హిందూసంఘమునకు తామెంతయో మేలు చేయుచున్నామనియు, చేయనెంచియు నిట్లే బిల్లును ప్రవేశపెట్టియుండవచ్చును. 'పాటివారితో సరిగంగన్నాన మాడబోయిన, ముసలి నాగని మొసలెత్తుకపోయె నన్నట్లు' మొదటికే మోసమువచ్చు తెలుంగరైరి కాబోలును. పదునాల్గవసంవత్సరములు నిండనిదే స్త్రీ సంపూర్ణయశావనవతికాదనియు సంగమార్థురాలు కాదనియు అట్టిసంగమము దుర్బలసంతానమును గలిగించుట కొక కారణమనియు గౌరుగారు అభిప్రాయమిచ్చు తెంతయు సమంజసమే. ఇంతవరకు, వారుచెప్పినట్లు పునస్సంధాననిర్ణయము పదునాల్గవసంవత్సరములు గాక, పదునారువత్సరము లయినను నేను వారియభిప్రాయముతో, సంపూర్ణాంగికారముతోను, సంతోషముతోను నీకీభవించుచున్నాను. కాని యిది శాసన సూచనకు నిర్బంధములానికి గొనివచ్చుటలో నేనెంతమాత్రమును ఏకీభవించజాలను. నీలనగా స్త్రీ అంగీకరించినను, అంగీకరింపకపోయినను, వివాహితయైనను, పునస్సంధానసందర్భమున పురుషుడు శిక్షకు పాత్రుడగుచున్నాడనుబట్టి, స్త్రీ పురుషులు, వారిలోవారుగాని, బంధువులు గాని 14 సంవత్సరములకు ముందే గర్భాదానము జరిగింపబడెనను నేరమును మోప నక్కఱలేకుండగనే, తదితరులు, విరోధముచేగాని అట్టి నేరమును స్థాపించుటకు చాల అవకాశమును, ప్రాణముకంటె నెక్కువగా నెంచబడు మానమును, స్త్రీరచ్చకెక్కి కోల్పోవుటకును, ఎంతోపవిత్రముగ గడుపవలసిన సంసారమును యావజ్జీవము నిస్సారముగను, దుఃఖభాజనముగను చేసికొనునట్టిల్లులను నేర్పడుచున్నది. కావున స్త్రీపునస్సంధానవయోనిర్ణయవతిని 'పొచ్చించుటకు దొరతనమువారి కేవిధమైనసంబంధమును లేకుండజేసి తద్వయోనిర్ణయమును, అందువల్ల కలుగు లాభములుగాని, నష్టములుగాని సాధ్యమైనంతమట్టునకు జనులందరికీ బోధించుటకు తగిన ఆనకాశమునుగల్గించి అట్టినిర్ణయమును సంఘమువారే వహించుటకై విడిచిపెట్టి, తమిల్లును ఉపసంహరించుకొని ప్రపంచ మంతటను కీర్తిగాంచిన మ్రొందవనారీమణులయొక్క సలహాను, పవిత్రతను, పాతివ్రత్యమును గా పాడుచు, తమ యొక్క గౌరవమును కాపాడుకొనగలందులకు డాక్టరు గౌరుగారి కిందుమూలముగా మనవిచేయుచున్నాను.

ఒక దురంతము
మోటారుబండి తోలువానిని హిందుడు
రంగూను, సెప్టెంబరు 10.—నిన్న రాత్రి మోటారు బండితోలు మ్రొందవుని ఆరుపోట్లు బాడించి యిద్దరు బర్మాదేశీయులు వాని మోటారుబండిని తోలుకొనిపోయిరి. వారు వానిని, మేయోభవనమువద్ద కుదుర్చుకొని కోర్కెనునకు మోటారును తోలుకొనిపోమృని చెప్పిరట. జనసమృద్ధము లేనిచోట కాంబిగోడ్డువద్ద ఆపవనిరి. ఇండియా డెట్లు చెయ్యగనే వారు వానిని బండిలోనుండి యిచ్చి పోడిచిరి. వానిని భూమిమీద దిగజేసి వారుమోటారును తోలుకుపోయిరి. తోలుకొని పోబడినందు కి క్రిందపబడినవి. ఆసుపత్రిలో చాప సిద్ధముగా నున్న ఇండియా వాగ్యూలమిచ్చెనట. యీ దురంతమునకు కారణమేమో యింకా తెలియలేదు. (అ. ప్రె)

వారు శ్రద్ధతీసికొని శ్రమపడి శిశువులలో బిల్లుపెట్టగలందులకు కోరుచున్నాను. దేశీయులందరు గౌరుగారికి యిందువిషయములో యోకాభిప్రాయాలై తోడ్పడగలందులకు కోరుచున్నాను.
పోతరాజు వెంకటరామబ్రహ్మం,
అనగిగడ్డ.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 11-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షము	మొత్తము మొదలుగా సం॥ సెప్టెంబరు 11-వ తేదీ వరకు
గోపాలపురం	91.8	77.6	1.53	19.36	44.96
విశాఖపట్టణము	88.6	76.2	2.46	12.50	87.09
కాకినాడ	89.6	77.4	0.02	19.15	89.09
మచిలీపట్టణము	83.5	77.4	0.14	18.11	41.59
కర్నూలు	86.0	73.8	0.04	8.09	26.01
బళ్లారి	89.5	78.1	...	8.11	20.51
కడప	90.4	75.6	0.07	8.66	81.28
నెల్లూరు	82.8	76.5	0.03	10.92	87.98
మద్రాసు	88.0	77.3	0.03	14.91	50.74
కడపూరు	94.4	78.4	...	5.50	52.94
నేలము	92.1	78.5	...	18.17	89.80
కోయంబత్తూరు	88.0	71.8	...	20.88	22.29
తిరుచనాపల్లి	97.8	77.2	...	7.29	83.18
నాగపట్టణము	94.8	78.6	...	4.84	54.98
మధుర	96.2	76.7	...	8.19	88.58
పాంబన	91.1	79.4	...	0.91	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	2.87	28.34
తిరువేంగడము	84.5	74.7	...	59.88	64.51
కొచ్చిక్	84.6	76.7	...	124.87	114.51
కాలికట్టు	86.8	75.6	...	188.19	117.66
మంగళూరు	86.0	75.4	0.02	128.10	125.68
బెంగళూరు	83.8	63.7	...	14.87	85.37
మెదకూర	70.1	61.5	0.17	186.69	125.46
కొడైకనాల్	62.9	51.2	...	80.65	62.18

విశాఖపట్టణము నందు 2.46" గోపాలపురంనందు 1.53" మచిలీపట్టణంనందు 0.14" కాకినాడయందు చిన్న తుంపరయు వర్షము పడినది. ఆకాశమునందు మేఘములు క్రమస్వచ్ఛమై వి. కర్నూలు, కడపనగరములందు కొద్దిగ వర్షము పడినది. మద్రాసునందు నెల్లూరునందు కూడ కొంచెము వర్షముపడ్డది. మద్రాసులో ఆర్ద్రత తగ్గినది. పగటితేడిమి నెల్లూరులో 12½ తక్కువగను, మద్రాసులో 5½ తగ్గినవి.

సి. ఆర్. సామ్రామ.
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

సిక్కుల అరెస్టు

పిట్టగోడ విరుగుట
గుజరన్వాలాసింగు సభాధ్యక్షుడగు ఈశ్వరసింగుగారిని కార్యదర్శియగు గంగా సింగుగారిని పేతుపురా గురుద్వారమున భాయిసుల్తాను సింగు భాయి సంతకు సింగుగార్లు పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. అమృతసరు అకలతఖతు పిట్టగోడ 10 వ తేదీ ఉదయమున విరిగినది. నలుగురు స్త్రీలకు కొద్ది దెబ్బలుతగిలెను వెంటనే చికిత్సచేసిరి. (అ. ప్రె)

షాహిదీ బెత్

షాహిదీ బెత్ 27 గురిపైని కేసు
పదవ షాహిదీబెత్వారిలో 27 మందిని జలంధరులో అరెస్టుచేసి పోలీసువారు కేసుచేసిరి. ఆ కేసువిచారణ 8 వ తేదీ ధితో ముగిసినది. వారిలో నలుగురిని వదలివేయగా మరల పోలీసువారు క్రిమినలు లాచట్టముక్రింద వారిని అరెస్టుచేసిరి. తక్కిన 23 మందికిని 7 మొదలు 14 ఏండ్లవరకును కఠినశిక్ష. నేను బడెను. (అ. ప్రె)

నాగపట్టణ పారిశుధ్యసంఘము

వరదసహాయనిధికి రెండువందల రూపాయలు శాంక్షనుచేయుట
నాగపట్టణం, సెప్టెంబరు 10:— నిన్నటి మునిసిపలు మీటింగులో ఐదవసారి బాధపడువారి సహాయము నిమిత్తము రు200 లు శాంక్షనుకాబడినది. (అ. ప్రె)

లాల్ లజపతిరాయగారు

టర్కీలో స్వాగతము

లాల్ లజపతిరాయగారు టర్కీకివెళ్లి కనిష్టాంటునోపి లులో నుండినపుడు వారికి ఘనమగుసత్కారము చేయబడినది. చాలిందులు జరిగెను.

ఇతర దేశముల కధికజనసంఖ్య అధిక బలకారణమున మండగా మాదేశమున కదియే అనర్థకమగుచున్నది. మాదేశమున 3200 లక్షలమంది ప్రజలున్నారు. వారినిమాడగట్టుకొనివచ్చుట చాల దుర్లభమగుచున్నది. ఈజిప్టులో జనసంఖ్య తక్కువ గాన వారిసంకల్ప మిడదైనది. మాదేశమునగూడ శాసనసభలు కార్య నిర్వాహకసభలు మున్నగు నాడంబరములన్నియును కలవు గాని అధికారమంతయును రాజప్రతినిధిచేతిలోనే యున్నది. రాజ ప్రతినిధిని బ్రిటనుదొరతనమువారు నియమించెదరు. శాసనసభ లలో చేదైన నొకతీర్మాన మామోడింపబడినచో రాజప్రతినిధి దానిని రద్దుపరచునుగానూ మాదేశముననున్న నియోజితసంఘ ములన్నియును నామకార్థ మేగాని వాని కెట్టి అధికారమును

లేదు. అధికారమంతయును విదేశీయుడగు రాజప్రతినిధి కే కలదు.

సర్వమును ఆంగ్లేయుల అనుగ్రహముపై నాధారపడి యున్నది. అధినివేశములకుగల స్వాతంత్ర్యమును మాదేశమునకు గూడ నిచ్చెదమని వారు వాగ్దానముచేసిరి గాని వా రెన్నడిచ్చె డదో తెలియదు. దానినిబడయుటకు భారతజాతీయవాదులు గట్టిప్రయత్నము చేయుచున్నారు. కాని ఇంకను చాలకాలము పరతును వారు దానిని బడయజాలకుండుటకు తగినవిధములనే బ్రతిభువారు చేయుచున్నారు. చివర కెవరుగెట్లుగో ధైర్య యదు.

యొద్దసమయమున భారతీయులు గొప్ప పారబాటు చేసిరి. వారు స్వాతంత్ర్యము కొరకు ప్రయత్నించుట కది మంచితరుణమయ్యుండెను. వారపుడటలు చేయక తమదాశ్యమును స్థిరపరుచుకొనుటకు తగినపనులనేచేసిరి. నేనపుడు అమెరికాలోనుంటిని గాన వాకందులో బాధ్యతవీమి యును లేదు.

భారతదేశమునందున్న అన్ని మతములవారును తురుష్కల పట్ల సద్ధి సహభావమునే కలిగియున్నారు. ప్రాచ్యఖండ

ధ్వజమును తురుష్కలే ధరించి ముందుడమచున్నారని వారు భావించుచున్నారు. భిలాభమువిషయమున మహమ్మదీయులకు మాత్రము కొంతఅసంతృప్తికలిగియున్నది. స్థితిగతులు వారికి సరిగా బోధపడినచో వారికి చిత్రశాంతికలుగలదు' అని లాలా జీ టర్కీకినపత్రికావిలేఖరి కరిగించెను. ఈజిప్టునుండి యీ నెల 16 వ తేదీకి లాలాజీ భరతఖండమునకు వచ్చునని తెలియుచు న్నది. (కానికలు)

అమృతసరు ఖాల్సాకళాశాల

గొప్ప సిక్కుసభ

ఈ నెల 8, 9, తేదీలలో అమృతసరులో చాలమంది సిక్కులు సమావేశమై యాకళాశాల పరిపాలననుగూర్చి ఆలో చించిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి చర్యను ఖండించుచు పలువురుపన్యసించిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి పిడివాదులు వలననే విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులును సమ్మెకట్టి మానివే సిరి కాని అందులకు రాజకీయము లెంతమాత్రమును కారణము లుకావు అని కొందరు నుడిచిరి. ఈ నెల 15 వ తేదీని కళా శాల తెరువబడును. 12 వ తేదీని కార్యసంఘసభ జరుగును.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రపటములు ఇతరపటములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

భాద్రపదమాస సంచిక విషయానుక్రమణిక

ఆంధ్ర కవిత్వచరిత్రము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; 'కనక కనక జానకి నన్ను గాంచినపుడు'—అధికార్ల సూర్యనారాయణ రావుగారు; సంస్కృతభాషలోని రామనాటకములు — మేజేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు; కూనూరు—ముగ్గురు; 'మూన్నాళ్ల ముచ్చట'—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు; కాకతీయాంధ్రలక్ష్మి — శ్రీ శేషాద్రిరమణాచార్యులు; ఆశీర్వాదము—చింతలపూడి సీతారామయ్య గారు; బ్రహ్మగీతము—చేపూరు సింహాచలంగారు; ప్రియదర్శి— పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు; ఐక్యము—పల్ల వేంకటశాస్త్రి గారు; భగవదజ్ఞకము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; శ్రీ వేంక టేశ్వర స్తవము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; భాషాకుటుంబ ములు—కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు; ముగ్ధప్రణయము—నాగయని సుబ్బారావుగారు; పిశాచము — శ్రీ వాసుదేవరావుగారు; సన్ధ్యో పాసన—సీరిపి ఆంజనేయులుగారు; పూలరంగడు — చింతలపూడి శేషగిరిరావుగారు; శాస్తి—బసవరాజు అప్పారావుగారు; కీ. శే. పిడ పర్తి వెంకటేశ్వరయ్య సిద్ధాంతిగారు—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు; ప్రాచీన

హైందవగణితము—దర్భా యజ్ఞేశ్వరసోమయాజిగారు; సందర్శనము— నన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; కవిరాయడు—మహా రాజు—చింతాదీక్షితులుగారు; చిత్ర లేఖనము—భమిడిపాటి రామ సోమయాజులుగారు; ముందుపుటక—నంజూరి వెంకటసుబ్బారావు గారు; వినాయకచవుతి—అబ్దుల్ రజాక్ — భావరాజు వెంకటకృష్ణా రావుగారు; ఋతువులు—గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; కాళిదాసుని పుష్ప ములు—హెచ్. సుబ్బారాయశాస్త్రిగారు; రాయబారి—కృష్ణాడు— మక్కపాటి వేంకటరత్నముగారు; నీవేనా!—కొప్పర్తి నారాయణ మూర్తిగారు; ఆర్తిహరుడు—శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు; హిందూదేశ వర్తకవ్యాపారము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; కొన్ని కాకతీయ శాసనములు—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; వాయవిమానాలు— కా. లక్ష్మణారావుగారు; కాళిప్రాయసావిధండాదు వీరరాజేశ్వరరావు గారు; ఆంధ్ర గ్రంథములపట్టిపుడము—ధ్ర సటశేఖరులు—నాటక కళాభిమాని; విమర్శనలు—అభినవాంశేషములు—ముక్తావళి— వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు;

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు: భారతీ సాక్షాత్కారము—పోతన ప్రతిష్ఠ, ఆరాధనము.

సాధారణ చిత్రములు—కబీరు, దువ్యంతుండు, కణ్వండు, రుక్మిణీసత్యభామ, రాధ (నాటకపాత్రములు), టి. రాఘవా చార్యులు గారు, బి.పి.బి.యల్. ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

గోదావరి యేజన్-సీ-పోలవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

భార్యపై భర్త వ్యవసంగ వారంటుచర్య

సెప్టెంబరు 9:—కనకాల నరసింహారావుగారి కొమార్తె పై జరపబడిన వారంటుచర్యను గూర్చి యిదివరకు ప్రచురింపబడినది. మరునాటి దీక్షకులో పిల్లను పోలీసుకస్టడీలో రాజమండ్రి తీసుకవెళ్లి మనసబుగారి యెదుట పెట్టగా అంతకుముందు జేజిల్లా జడ్జిగారు పిల్లను విడుదలచేసి తండ్రికి వప్పజెప్పమని యుత్తరవులు వచ్చినందున వెంటనే పిల్లను విడిచిపెట్టినది తెలియుచున్నది.

7.9.24 తేదీని శ్రీయుతులు తల్లెప్రగడ నరసింహ శర్మ గారున్న పునులూరి కోడండరామయ్య గారున్న వారంటు అమలులో జరిగిన అక్రమచర్యను ఖండించుచు బహిరంగ సభలో మాట్లాడిరి. 8.9.24 తేదీని నరసింహారావుగారు కుమార్తెను తీసికొని పోలవరంవచ్చిరి.

భీమునిపట్టణము

(ఒకవిలేఖరి)

గణపతి నవరాత్రములు

సెప్టెంబరు 8:—ఈపురంబున యథావార్యముగ బోధనాపాఠశాలలందున్న గ్రామపతిని నిర్వి నవరాత్రముహోత్సవములు సలుపుచున్నారు. ప్రతిదినము సాయంకాల మాఘలయన మతవిషయకములగు సుపన్యాసములు జరుగుచున్నవి. ఆయుషన్యాసములు స్థలజ్ఞులును నాగధగీర్వాణభాషావిదులును నగు మః|| రా|| శ్రీ అధికార వేంకటేశముపంతులుగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున నిర్వహింపబడుచున్నవి. వీనికి బోధనాపాఠశాల పాఠ్యాయులును బట్టాములోని తదితరపండితులును దోడ్పడి జయప్రదముగా గొనసాగించుచున్నారు. ఇప్పటికి శంకరశివీతము, శ్రీకృష్ణలీలామహాత్యము, శ్రీరామునిపౌర్ణిమము, జ్ఞానప్రైరాగ్యములు, భగవద్గీతలోని భక్తియోగము, గాయత్రీమంత్రమాహాత్యము మున్నగువిషయములు చర్చింపబడినవి. ఇంకను గొన్ని సంగతులు చర్చింపబడుచున్నవి. పౌరులు పలువురాయుషన్యాసములకు వచ్చి మిగులసంతోషము ననుభవించుచున్నారు. ఈగణపతి నవరాత్రములకు మూలకారకులును బోధనాపాఠశాలాధ్యక్షులును పాఠ్యాయులు నగు మ, రా, శ్రీ అవసరాల వెంకటరావుపంతులుగారికిని, దక్కుంగల పాఠశాలాధ్యాయులకును, విద్యార్థులకును గణనాయకుం డాయురారావోగ్ర్యేశ్వర్యాభివృద్ధిలోసంగి రక్షించుగాత.

కాలమానసీతి

ఈమధ్య వర్షములుపడి సస్యములు మన్నగనవి పుట్టిరైతులకు గొంతదైర్యము గలిగినది. కాని మొన్నటి బుధవారమునాడు తుపానువచ్చునని సుమద్రతీర కార్యాలయపు వారుంచిన బుద్ధిలనుబట్టి ప్రజలు కడుభీతిపొందిరి. దైవయోగమువలన నది తప్పిపోయి వర్షముమాత్రము బాగుగావరిగినది.

వెంకటేశ్వరి

(ఒకవిలేఖరి)

వరద ఉపద్రవము

సెప్టెంబరు 8:—ఈ తొలకరించుట ఆలస్యమైనప్పటికి దీక్షదయితులు నిరీక్షించి నిరీక్షించి వర్షముకురియగానే పాలములను బాగుగాదున్ని జలము, కండ్లి, మొక్కజొన్న మొదలయిన విత్తనములు వెనజల్లిరి. మాయూరికి ఆకృష్ణభవాని ప్రతి సంవత్సరము ఒకసారికి తక్కువతేరుండా వచ్చుట ఆచారమయినది. రయితుబృందము బాగా ఆలోచించి జలమతప్ప తక్కినవయిర్లు మాత్రం సాధ్యమయినంతవరకు వరదపాడవని చేలలో మాత్రం వేసినారు. మొదటివరదవచ్చి దానిచేతనయినంతవట్టుకు పయిర్లను పాడుచేయుటయే కాక పోలములకు ఎక్కువ నష్టమును కలుగచేసెను.

వరద పోయినతరువాత కొద్దిగా చీల్లలో గడ్డిపట్టి వరద పాడవని పయిర్లను జలముకొద్దిగా వచ్చుగాకనుపడి రయితులను

‘ఎండ మావులట్టు’ భ్రమింపజేయుచుండెను. ఇట్లుండగా యీ నెల 4, 5 తారీఖులను ఆకృష్ణభవాని బోగంవాళ్ల గండి మంగలాడి చినికి అను రెండుపూర్వములతో కెరటములను విదజల్లి యూరుంబాలెములలో యుండేపయిర్లను నాశనముచేయుటయేగాక మురుగుకాలువలలో వొండుపట్టి మెరకచేసి నుడిగండములో వేసి కొన్ని పోలములలో ఇసుకతీన్నెలు వేసి నోరులేని జంతువులగుగాను వేసిన కారుజొన్నను ఏవుగా పెరుగుమన్న బీళ్లను తనకార్యముచేత మత్సమాపి తీరినకష్టములను జెంతువులకు తెచ్చిపెట్టెను.

మామిద ప్రశ్నివత్సరము యీ ప్రశయం పడుతూనే వున్నది. మాదగ్గరికి ప్రెంటుకొన్న పుల్లరి మొదలయినవి ఘాడాగా దిమ్మిడిలతో సహా గవర్నమెంటున్ను శ్రీ జమీందారుగారును వనూలు చేయుచుండెడి మాకష్టములో నివారించెడి వారు కనుపించరయిరి. నోరులేని పశువులకు షి బాధజిల్లు తేర్చు గలుగుదుమాయని కనుచుంటిమి.

వెంకటగిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము

సెప్టెంబరు 8:—ఈపట్టణమునందు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము జరుగుచున్నది. ఈ సందర్భములో గమనింపవలసిన విషయముయొకటి యున్నది. గత జూన్ నెలలో యీపట్టణమునందు జరిగిన బ్రహ్మోత్సవసమయములో కాంగ్రెసువారు నిర్మించిన చరితపండికెదుట అలంకారార్థమై కట్టిన మహాత్మునిపట్టుతో కూడుకొన్న స్వరాజ్యజండాలతో రణము వైఖోత్సవపద్ధతులకు విరోధమును మిమతోటి రాజుగారు తోరణమునుతీసివేయమని చెప్పుచున్నారని వారివాకర్లు దొడ్డనృముచేసి, పోలీసువారి సహాయముతోటి సదరు తోరణమును లాగి తెంపివేసిరి. జరిగినసంగతులన్నియు పత్రికలో ప్రచురింపగా నొకపురవాసి విషయములనంతను ఖండించుచు వైఖోత్సవ పద్ధతులకు విరోధమనియు, బ్రహ్మోత్సవకాలమున వైఖము యే పతాకముక్రిందగాని, చిత్రపటము క్రిందగాని రాకూడదనియు, కాంగ్రెసునందు ద్వేషభావము లేదనియు, రాజుగారియందు ప్రజలకు ద్వేషముకలిగించుటకుగాను కాంగ్రెసువారిట్లు చేయుచున్నారనియు ఆపురవాసి ఉద్ఘోషించి. ప్రస్తుత మీపట్టణములో రాజుగారినిగరిలో వివాహసందర్భములో రాజుపీఠి (నగరిపీఠి) పాడుగునను జండాల తోరణములున్ను, నగరివద్ద రోడ్డుకడ్డముగా చరితపండిల్లవేసి ఆర్పిలుకట్టి, ఆర్పిలను ఎడ్వర్డు, జార్జిగార్ల చిత్రపటములతో నలంకరించిరి. ఈతరుణముననే శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి పుత్సవము జరుగుచున్నది. శ్రీస్వామివారికి 6 వ తేదీ గరుడోత్సవము, 7 తేదీ కల్యాణోత్సవము జరిగెను. 10 తేదీ రథోత్సవము జరుగుచున్నది. శ్రీ స్వామివారిపుత్సవము సదరు తోరణములు, చిత్రపటాలంకార ఆర్పిలక్రిందుగా పోపబడినవి. అట్టి బ్రహ్మోత్సవకాలమున వైఖేషివ తోరణములుగాని, చిత్రపటములుగాని తీసివేయరై. ఇదివరలో పురవాసి చెప్పినరీతిగా జండాల తోరణముక్రిందుగా వేవునుపోవుట వైఖోత్సవపద్ధతులకు నిజముగా విరోధమే యైనయెడల యిప్పుడేల వారు బ్రహ్మోత్సవసమయమున తోరణమును విప్పరైరి.

వివాహమహోత్సవము

శ్రీవెంకటగిరి రాజుగారి కుమార్తెను పెద్దపమిడిరాజుగారైన శ్రీరంగభూపాల బాళేరావుగారి కుమారునికిచ్చి 7 తేదీ రాత్రి ఘూరు 8 ఘంటలకు రాజభవనమునందు అత్యంత వైభవముతోటి వివాహమహోత్సవము గాజించిరి. శ్రీరాజుగారింటికి వివాహమునకు శ్రీ శ్రీ బొబ్బిలిరాజుగారు, శ్రీ శ్రీ కాళహస్తి రాజుగారు, ఇతర రాజబంధువు లనేకులు విచ్చేసి యున్నారు.

విజయనగరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరం, సె 7.9.24:— పురపాలక సంఘములో కాళివిచ్చిన రిఫలములకు రీవ తే|| నామినేషనుకు, రీవ తే|| సరిమానులకు నిశ్చయింపబడినది. శ్రీయంత నూరంపల్లి విజయరామయ్య గారు, మాటూరి సన్యాసి లింగంగారు, జయంతి లచ్చయ్యగారు, బొడ్డు సన్యాసిదొరగారు (అందరు ప్రస్తుత సభ్యులు) కత్తడారులెవరునిచ్చుట తేకపోవుటచే తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి. దీనినిబట్టి ఆయావార్డు లేటుపేయర్లు వీరియందు ఎంత

నమ్మకము కల్గియున్నారో వెల్లడియగు చున్నది. కాని కన్నా (తూర్పు) లోనున్న భక కాళికి రెండు అభ్యర్థులు గలరు. వారెవరనగా శ్రీయంత రామారీ జగన్నాథరావుగారు, కోట భిల్లేదారుగారు (ప్రస్తుత సంఘసభ్యులు) ద్వారకా భవిషిపాటి దీక్షితులుగారు, కానకుర్తి హనుమంతరావుగారు, కనకాల ప్రకాశరావుగారు, బుద్ధిరాజు శ్రీరాములుగారు, శ్రీయంత దీక్షితులుగారు, సహాయ నిరాకరణవాదులు. ఉద్యమారంభము నుండి ఖద్దరులోను, అస్పృశ్యతానివారణముందు, షేడల సహాయముకొరకు చాల శ్రమపడుచుండువారు. మహారాజు శేట (నక్షీణము) ఒక కాళికి శ్రీయంత గుండాల రామావతారంగారు (ఒకప్పడు వైరుమన) (ప్రస్తుతం సంఘసభ్యులు) కోట గట్ల పట్టాభిరామయ్యగారు (రిటైర్డ్ గబరిజిప్టా) బుద్ధిరాజు శ్రీరాములుగారు (హోమాపథిటిక్ డాక్టరు) అభ్యర్థులు. పైరెండువార్డులలోనుగూడ పోటీ గమనింపవలసినదే.

గణపతి ఉత్సవములు

ఏలేట జరుగుచుండెనవాటికన్న ఈయేడు మాకొక్క విశేషము గలదు. శ్రీయంత చల్లపురపుల రాఘవేంద్ర రావుగారు, నవాబుశేట జమీందారుగారు తమబసలో గణపతి ఉత్సవము కడుభోగగా జరిపించిరి. ఉదయము, సాయంకాలము పూజ స్వస్తివాచకములు, సంభాషన, బ్రాహ్మణభోజనములు గాక ప్రతిసాయంకాలము రాత్రి 7గం|| మొ 9గం|| వరకు గానముతోడను హరికథలతోను స్నేహితులను, పురజనులను రంజింపజేసిరి. ఉత్సవము 5 దినములు జరుపబడినది. పెక్కుమంది ఈయార, వారిసన్యాసము బడసిరి.

వర్షములు

కొద్దిగనో గొప్పగనో వర్షములు తరుచు పడుచున్నవి. దేశము కొంచెము చల్లబడుచున్నది. ఆకాశము తరుచు మేఘావృతమై యున్నది.

ఖద్దరు ప్రదర్శనము

ఆంధ్రమహోత్సవాలారా ! ఆక్టోబరునెల 10, 11, 12 వ తేదీలయందు మద్రాసులో జరుగబోవు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభలలో పాటు ఖద్దరుప్రదర్శనముకూడ జరుగుచున్నది. మద్రాసులో నింతకుపూర్వము ఖద్దరుప్రదర్శనము జరిగియుండలేదు. ప్రదర్శనమూలమున ఖద్దరు అభివృద్ధి గాంచునటలా నెంతమాత్రము సందేహము లేదు. మద్రాసీయులు దీపావళి పండుగకు ఎక్కువగ నూతన వస్త్రములు కొనుట పరిపాటిగాన తత్పూర్వముననే ఖద్దరు ప్రదర్శనమును జరిపిన దీపావళికి ఎల్లరు ఖద్దరునే కొనెదరు. గాన ఆంధ్రదేశమునందంతటను తయారయ్యెడియను, మిగుల సుందరమైనవియు, చిత్రపిచిత్రములగు అంచులుగలవియు, అందుకుగ నద్దకము వేసినవియు డక్కామజియనులతో తులనాచుచున్న సన్నని శుద్ధఖద్దరువస్త్రములను, అనేకవిధములగు నూతనరూటములు, నూలు, నానావిధములకపత్తి, ఏనులు, ఖద్దరు జంబుఖానాలు, తివాచీలు మున్నగునవి ప్రదర్శింపబడును. అత్యుత్తమములగు దంతపువనూలు, చెక్కడపువనూలు, బొమ్మలుమున్నగు చేతితోచేసిన సుమస్త్రువులను ప్రదర్శింపబడును. ఖద్దరుమున్నగువాటిని విక్రయించుటకుకూడ ప్రదర్శనశాలలో స్టాల్సు అద్దెకు ఇయ్యబడును. స్టాల్సు 1 కి 10-0-0 అగును. ఎంత ఖద్దరు తెచ్చినను దీపావళిపండుగముందు జరుగబోవు ఖద్దరుప్రదర్శనము గాన విక్రయమగుటకు సందేహముండదు. ప్రదర్శనమునకు పంపబోవు సామానులు యీనెల 80 తేదీలోపుగనున్న, స్టాల్సువలయువారు 25 వ తేదీలోపుగ 10-0-0 కు లున్న పంపించవలయును.

గంటి సూర్యనారాయణశాస్త్రి,

నెక్రటరి.

ఖద్దరుప్రదర్శనము, 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

బందరు డి||ము||కోర్టులో

OS నెం 29/24

వాది:—మహమ్మద్ అమీరలీ.

ప్రతివాదులు:—జుమ్మద్ బేగం వగైరా.

లేటు ముస్తీ మహమ్మద్ తఖీసా హెబుగారు బందరు యినుకుదురులోని తినతాకు డిక్లరుచేసిన ఆ స్త్రీని 2 మొదలు 5 ప్రతివాదులు అక్రమపుస్తాధీనం Waif వ్రాయించుకొని చెరువుకలుగజేయుచున్నందున బందరు యినుకుదురులోయున్న షీయామత్సల లందరితరపున తనతరపున వాది సదరుఆస్తి స్వాధీనంకు యీదావాను చేసినాడు. అందుకు యెవరికైనా ఆక్షేపణలు ఉన్నయెడల 24.9.24 న కోర్టుకు హాజరై తెలియచేసుకోవలెను.

రా|| వె|| సీతారామశాస్త్రి.

వాదితరపువకీలు.

వంగరాష్ట్ర పోలీసు పరిపాలన

నివేదికము

విప్లవకారులు తలయెత్తుట

సిబ్బందికి పోకర్లములియ్యమికి వగవు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 9:—1928 సంవత్సరముయొక్క వంగరాష్ట్ర పోలీసు పరిపాలన వివేదికము వెలువడినది. 1923 సంవత్సరములో పెద్ద నేరము లెక్కువగా జరిగెననియు యీ సంవత్సరములో నేరములు తగ్గినట్లును రిపోర్టులన తేలుచున్నది. జారన్య నేరములు ముఖ్యముగా తగ్గినట్లు కన్పించుచున్నప్పటికిని ఫార్జరీ, హత్య తేసులలో తక్కువ కన్పించదు. శంతాలులలో అశాంతి లేకపోయినయెడల అల్లరులు బాగుగ తగ్గియుండెడివి ఈ అశాంతివలన మిడ్నాపూరులో మరికొంత సిబ్బంది ఉంచవలసివచ్చెను. అయినప్పటికిని 946 నుండి 759 వరకును నేరముల సంఖ్య తగ్గెను. మాడుసార్లు మాత్రము పోలీసువారు తుపాకులు పేల్చవలసివచ్చినది. భేదగంజీలో ఎక్సైజు అఫీసరును ముట్టడించినప్పుడు తుపాకి పేల్చుటచే ముగ్గురు చనిపోయిరి. వంగరాష్ట్ర నేరపుచరిత్రలో బండిపోటు నేరములు చిత్రముగా నున్నవి. బండిపోటు నేరముల సంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగానున్నప్పటికిని నిరుద్యోగము 105 నేరములు తగ్గినవి. ఆర్థిక పోకర్లములును ముఖ్యముగా దొరతనమువారు శాంతిని కాపాడుటకు చేసిన కట్టుదిట్టపు ఏర్పాటులను ఈరకపు కేసు తగ్గుటకు కారణములు నిరుద్యోగ నివేదికములో భద్రకాళీ తరగతి వారు మామూలువిధమైన బండిపోటులు చేయుచున్నారని తెల్పబడినది. ఈదృష్ట్యానూచన లీసంవత్సరమునం దెక్కువగా కన్పించుచున్నవి. పూర్వపు విప్లవసంఘములలోను, అసహాయోద్యమములోను లీపాడుద్యమమునందును వీరు పాల్గొని వారు వంగరాష్ట్ర పటాలములో నేర్చుకొనినగుణము లీతరువ పెడత్రోవలోనికి పెట్టుచున్నారు. నిరుద్యోగ అనుకొనినట్లు వీరు నేరమే వృత్తిగాగల వారితో కలిసి దోపిడీచేయుటవలన రాజ్యాంగపు ఉద్దేశ్యములు అందునేమాయనకే అంతబలముగా చెప్పలేకపోయినను వీరి చుండగములు కేవలము స్వప్రయోజనముకొరకు మాత్రమే కాదని కల్పించుచున్నది. యుద్ధాంతర మన్ని దేశములలోను బహులు వెదకిన అశాంతివలన వచ్చిన యాజాతివారి యిరువ్వుల్యములు అల్పకాలములో అణగిపోవునని గవర్నరుగారు నమ్ముచున్నారు. వృత్తియే నేరముగా గలవారికేమియు సంబంధము లేకుండ ప్రత్యేకముగా విప్లవకారులు చేయునేరములు తలెత్తుచున్నవి. వీరుతుపాకులు, బాంబులు మొదలగు ఆయుధనామగ్రులు ఉపయోగించుచున్నారు. సంవత్సరాంతరమునుండి వీరిచర్యలు వృద్ధిఅగుచు ప్రస్తుతము అధికారుల పెద్ద సంసారల సుఖమునకు భంగము కలుగజేయుచున్నది. సామాన్య నేరము లాదుటయందు పొందుచున్నకష్టములను యిస్సెన్ట్ రుజ్జెరల్లు గారువర్ణించుచున్నార సవరణచట్టముదొంగలకుపయోగము గామార్చబడినదిగాని అణగబడుట బయ్యించుఅధికారులకు పోలీసువారు దొంగలను బంధించినతర్వాత తగినచర్య తీసికొనుటకు అవకాశములు కలుగజేయుటలేదు. రైతులచేమెంటువలన కొంతవరకు పోలీసు కట్టుదిట్టము తగ్గినది. దీనికి కారణముతగ్గినసామ్యు లేకపోవుటయే. నేరస్థులజట్టు కొనుటలో జిల్లాపోలీసు అధికారులకు గలుగుచుండెడిసాకర్లములుఅపరాధాన్వేషణకార్యసంపాదకాలనువత్తివేయుటలేలేవు. ఇవ మిథ్యానిచెప్పటకు తగినంతకాలము లేకపోయినప్పటికిని నదులప్రాంతములందలిపోలీసుసిబ్బందిని తగ్గించుటచేబండిపోట్లాప్రాంతములందభివృద్ధిజెందుచున్నది. భవవ్యయము తగ్గించుట మంచిదైనప్పటికిని ఆవశ్యకముగా నుండవలసిన సదుపాయములను అభివృద్ధిచేయవలసిన పనులను కట్టపెట్టివేయుటవలన సిబ్బందియొక్క అభివృద్ధికి భంగము కలుగజేయుచున్నది. జిల్లా పోలీసువారికి తగినంతబసయేర్పాటులు లేవు. వర్షము నాపుటకు కోట్లును, దోమతెరలును నిద్రించుట కాకోగ్యమైనగదులును ఆవశ్యకమైనవి. అట్టి అవసరమైన ఖర్చుకు కావలసిన సామ్యు ఈవర్ష కాసనసభలో నిరాకరింపబడినవి. ఎవరి జిల్లాలో వారు పోలీసువారు ఎట్లు గృహములలో బాధలవొందుచున్నారో కాసనసభలోని సభ్యులు పరిశీలనచేసి ముందైనను కొరిన సామ్యు సాంక్షను చేసెదరని గవర్నరుగారు వారి సభవారు నమ్ముచున్నారు.

నమ్మకముగ కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీసము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మ్యానిఫాక్చరింగు కంపెని.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్దను అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్లులు, కానుమలు అడ్డిగ చైకోలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరలు అడ్డిగలు, జడబిల్లులు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునన్ని వేండి రైలు కూజాలు, టప్పుగ్గు, వేలాగిస్సెలు, కాఫీసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేకరకములు కాళ్ళగొలుములు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పడున్నదముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తిబద్ధము:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

రాబిన్సన్స్ "పేటెంటు" బార్లీ

చంటిబిడ్డలు

అంగటిపాలనే పెంచుటవలన కారిజము, ప్లీహము మొదలగు వ్యాధులకు గురియగుచున్నారు. వట్టములందును గ్రామములందును పసిబిడ్డల మరణము హెచ్చుటకు ఇది ఒకకారణము. దీనినుండి బిడ్డలకు రక్షించుటకై

రాబిన్సన్స్ పేటెంటు బార్లీని తేడిసిల్లో ఉడకబెట్టి ఆవుపాలు, లేక నేదె పాలు, లేక కన్ డెన్ సుడుపాలు చేర్చి వారి పిల్లవలెను. రాబిన్సన్స్ "పేటెంటు" బార్లీ చే పెంచబడు బిడ్డలకు ఏ వ్యాధియురాదు. మరియు వారు మిక్కిలి అద్భుతముగా పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులు గాను, బలవంతులుగామెయింది వారి తల్లిదండ్రులకు ఆనందమునిట్లు.

ఇదికలిచే ఆనలుబార్లీ. అన్నెడుకాగములందు బైద్యకాలందు, పలసరకుల దుకాణములందు ఇదిదొరకును. ఇక్కడ తెలుపబడిన తగరత్త చక్కానర్చును చక్కగా గమనించుడు.

చుండుకు నూనె	కఫహారిచూరము
వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0	అన్నెడు 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0
ఈ నూనెను రాబిన చుండు పొట్టురాటుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంజికలకు హానిగలుగక చక్కగగ జెరుగగలదు.	ఈ చూరము వనమాతికలచే చేయబడినది. కగ్గు, తిబ్బునూ, కాపీసన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని పెంతునుచుకొనుట మంచిది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అమృత తాంజీనము

దబ్బీ 1-కి కుమ్మకు తైలము రు. 0-8-0
ఈ తైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు, కుమ్మకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

రోమహరి దబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0
ఈ ధన్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములమా దునిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కుదు, మంటయందదు. రోమములు రాలిపోవును

గజికి తైలము
వెల దబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0
అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, కంఠమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు వన మాలికలు చేర్చి రియూనేయబడినది. ఆతేజకరముగు ఏకస్తుప్తకాని యిందులో చేరుటలేదు. కసివిద్యలు, కాలు రు, కాలికలు, యక్షమణి రుద్రులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరూ దీనిని సాధారణరోగము లన్నిటికిని అను పానశేడముతో వాడతగినది. విద్యుత్, కాలింశులకు ఇది శుభదీపకంబు. వేసకు కలు బుడ్లు ఖర్చు అగుచున్నది 250-800 మాత్రలు కలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్లు రు 1-4-0 పోస్తుభర్తృకరు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ఔషధ ములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినది అందుకు యేలాటి శుభవామోతము. తప్పక వాడి చూడును.

పొరస్వతానవం:—రక్తకృద్ధి, బుద్ధిశూన్యత, భావకక్తిని హెచ్చించును, బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.
బాలనుభోదయ:—ఇప్పుటి పిల్లల బలమిచ్చుకొనవచ్చును. తీపుగానుండును. గుణ భక్త్యర్థము 0-12-0
భావనబీరక రసాయనం:—పిల్లలనుంభయము వ్యాధులు, వాంతులు, అశ్మి ర్మహావంతలైపోవును. రు 1-0-0.
వాలగజ కేసరి లేహ్యము:—చర్మవ్యాధులకు అతి శుభదీపకము మలబద్ధము మొదలగునవి. కి పెట్టివది లిక్షయరు 2.
మా ఔషధముల గుణము ఒకసారి కొనినవారికి తెలియును. ఒకవధి మాత్రము కొనిన పిదప ఎన్నడును మూర్ఖుని కొనవలసి పొరస్వతానవం పాఠపు వెంకటాచలమండీతులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, శ్రీ సీతారామకృష్ణులు, మొదల.

కామినియానూనె

వెంట్రుక లేఅందము. రాలిపోకుండు జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండు

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ ముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేజాద్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లుఖరీదు రూ 2-10 0.

126

ఏసీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1 డ్రాం బుడ్డి 0 8-0
మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించ బడును. లేకున్న సోలుపజెంటుగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామగ్గరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడ్డయగలరు

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్స చేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ ర

ఆయుర్వేదచంద్రిక:—వైద్య, ఆరోగ్య, కారీర, వస్తు గుణ, చికిత్స మొ|| వ్రాయబడు వైద్యపుత్రక. సం|| చందా. రూ. 2-8-0. మాదిరి యుచితము

పి. సి. ఏ అందు కో, వెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అణాలు)

వెలనులభము! (పోస్తుభర్తృకరు) గుణభక్తము!

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాశల మాత్రలు దివ్యామృతము. అశ్మిరము, అరుచి, అత్తరింబు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిర్రు, సర్వాంగముల యందు బలతీయము, పిక్కులు, పొర్రుములు, శరన్ను ప్రేగు, అస్థులు, మొదలగువనియందు గలిగిడి నొప్ప లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు సేవావార నొప్పలను వెంటనే మాన్చును. యందు ఆ నేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పరమసాంస్కృతికు యని చెప్ప వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విరుణామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్తు నిడుమెలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కస్తూరి

వెల తులము 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రశస్తమైన సేపారీచేకపు కస్తూరి. ఇది కొల నను కలితీతక ఘాటు గలిగి యుండును. వాతమును హరించి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు కేయతుకు కస్తూరి విలువగల పదార్థము. జ్వరములకు, కాలెంతరోగములకు, సన్ని పాతములకు మిగుల సుపయోగించును. వైద్యులను కుటుంబీకులను స్వచ్ఛ మగు దీనిని తెప్పించి వాడిన వెలయుండును, గుణమునందును లాభము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటిరకం రు. 1-కి రు. 2-8-0 లు.

పచ్చకర్పూరము:— రెండవరకం వెల రు. 1-కి రు. 1-0-0 లు

కుంకుమపువ్వు:—వెల రు. 1-కి రు. 4-8-0 లు.

రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. కి తులముకన్న తక్కువ పంపబడదు.

మొమ్మాయి మంచిది. రు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

కొలజిల్లు మంచిది. రు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

అదిపచ్చికాన లేక కాన్న రు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.

కాన్న మొత్తముగా కొనువారికి చతుకగా పంపబడును.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల దబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన వైద్యపు కలకంపి ఒంటి కలకంపి వెంటనే పోవును.

అమృతాంజనం దీపో. మదరాసు - బొంబాయి